Тыднёвік Магілёўскі

№ 2 (66) 21-27 студзеня 2000 г. Кошт 50 руб.

Чым сканчаюцца візыты

Сёньня Аляксандар Лукашэнка, пасьля «наведаньня аб'ектаў аграпрамысловага комплексу», як гэта пазначана ў пляне ягонага візыта на Магілёўшчыну, мусіць вярнуцца ў Менск. А ўчора ён прымаў, згодна таго ж пляну, «справаздачу аблвыканкаму па сацыяльна-эканамічнаму разьвіцьцю вобласьці». (А можа ў апошнюю хвіліну ўсё перайначылі... Нам справы няма, гэта не рэпартаж аб візыце, а зацемкі з нагоды). Працягнем.

Хеаліцца Міхаілу Дражыну асабліва няма чым. Збожжа вобласьць сабрала рэкордна мала. Прамысловасьць, нават «Хімвалакно», працуе ледзь ці не для выгляду, каб не стаяць. Вобласьць найбольш за іншыя завінаваціла за энэрганосьбіты. Мэдычныя ўстановы ня маюць сродкаў разьлічыцца з аб'яднаньнем «Фармацыя» за лекі і прэпараты. Нарэшце, што асабліва важка для госьця, ня ўзьведзены лядовы палац.

Мы б не зьдзівіліся, каб скончылася справаздача чарговай зьменай кіраўніка вобласьці, тым больш, што чуткі на гэтую тэму даўно вісяць у дом-саветаўскім паветры. Аднак гэтаму самаму «сацыяльна-эканамічнаму разьвіцьцю» няма справы да таго, Кулічкоў, Дражын ці хто іншы кіруе ім: справа, як гэта ясна ўсім, не ў асобах (ім варта нават паспачуваць), а ў састарэлых і неэфэктыўных правілах, па якіх будуецца нашае жыцьцё. Ня маюць, на жаль, станоўчага ўплыву на іх гучныя «справаздачныя» візыты, увесь патас якіх заканчваецца, як і на гэты раз, агульнымі пагрозамі «кадрам» за адсутнасьць у іх «адказнасьці», «дысцыпліны», «ашчаднасьці», «патрабавальнасьці» і... чаго там яшчэ. Рытуальны візыт надасьць толькі імпэту і мітусьні выканкамаўскім аддзелам і ўпраўленьням, якія тыдзеньдва будуць складаць «пляны мерапрыемстваў па выкананьні даручэньняў і заўваг».

А жыцьцё пойдзе, як ішло, сваім ходам. Калгасная зімовая бяскорміца, прамысловыя «перавыкананьні» дзеля складзіраваньня прадукцыі ў сябе ж, сацыяльныя праблемы ўсяго насельніцтва і кожнай ягонай групы паасобку... Вось толькі зімовы чэмпіянат краіны па плаваньні, што распачнецца ў Магілёве заўтра, можа і падыме грамадзкі настрой.

Уласная інфармацыя

РУБРЫКА ДОКТАРА ВАСІЛЯ АЎРАМЕНКІ

Грып ідзе!

Кожную зіму мы чуем гэтыя пагрозы, але не заўсёды яны спраўджваюцца. Як будзе гэтым разам, сказаць цяжка, і ўсё ж нешта зрабіць супраць настырнай зімовай інфэкцыі мы можам.

З грыпам знаёмыя амаль усе, а таму тлумачыць, што гэта за хвароба, ня мае сэнсу. Чох, соплі, кашаль, ламота ў целе, боль у горле – каму не вядомыя гэтыя адчуваньні? Але як іх пазбегнуць – вось у чым пытаньне. Стопрацэнтовай гарантыі ад грыпу не дае ніводзін сродак, аднак выкананьне наступных парадаў дапаможа вам зьменшыць верагоднасьць узьнікненьня грыпу, а таксама цяжар ягоных пасьледстваў.

Вакцынацыя – найбольш эфэктыўны мэтад, калі вакцына адпавядае таму тыпу віруса, які выклікаў эпідэмію. Угадаць гэта ўдаецца не заўсёды. Вакцына сёньня ёсьць у некаторых паліклініках гораду. Трэба заўважыць, што вакцыне патрабуецца два тыдні (тэрмін выпрацоўкі антыцелаў), а для самой вакцынацыі існуе цэлы шэраг проціпаказаньняў, аб якіх вы павінны папярэдзіць доктара перад прывіўкай.

Калі наогул казаць пра мэдыкамэнтозную прафілактыку грыпу, трэба заўважыць, што сьледам за калгасамі, заводамі і ўсёй беларускай эканомікай, «запушчана» наша фармацэўтычная прамысловасьць. І запушчана настолькі глыбока, што на момант выхаду гэтага нумара «ТМ», знайсьці што-небудзь з ніжэй названых лекаў у Магілёве амаль немагчыма. І ня толькі ў дзяржаўных, але і ў камэрцыйных аптэках.

Стандартная прафілактыка праводзіцца таблеткамі рэмантадына ці амантадына на працягу 10-12 дзён (эфэкт толькі супраць вірусу тыпа А).

Дапамогуць у гэтай справе і вітаміны С, Е, Р – у розных камбінацыях і пад рознымі назвамі.

Сярод экзатычных сродкаў – гомэапатычныя «Антыгрыпін» ці «Афлубін».

Яшчэ адзін спосаб – закладаньне ў нос мазі. Лепш за ўсё «[illegible]», – на працягу ўсяго пэрыяду эпідэміі 3-4 разы на дзень. Някепскі сродак і прафілактыкі, і лячэньня грыпу – разьведзены інтэрфэрон, кроплі якога заліваюцца ў насавыя хады праз кожныя дзьве гадзіны.

Але калі вы не дасталі вышэй названых лекаў, ужывайце народныя сродкі – цыбулю й часнык у тых колькасьцях, якія вытрымаюць вашыя страўнікі ды вашыя сем'і. Не трэба забывацца і пра элемэнтарныя рэчы: больш паловы выпадкаў заражэньня адбываецца праз... рукі. Таму пасьля наведваньня крамы, грамадзкага транспарту і г.д. абавязкова вымыйце рукі з мылам і гарачай вадой.

Каб перакрыць шлях інфэкцыі праз нос, можна выкарыстаць і маску (марлевую павязку), прычым мяняйце яе праз 3-4 гадзіны.

Сярод экстравагантных сродкаў прафілактыкі грыпу некаторымі замежнымі аўтарамі называецца... здаровы і якасны сэкс.

І ўсё ж калі вы захварэлі – зрабіце свайму арганізму палёгку, ідзіце на бюлетэнь. 4-5 дзён пасьцельнага рэжыму пазбавяць вас ад многіх непрыемных наступстваў каварнай інфэкцыі.

«Сувэрэннасьць нацыі і дзяржавы – адна з самых сьвяшчэнных даброт супольнага чалавечага існаваньня, і толькі ва ўмовах скажонай, перакуленай сьвядомасьці зьяўляецца патрэба тое даказваць».

Васіль Быкаў.

Журы незалежнай расейскай прэміі «Триумф» за 1999 год ушанавала ляўрэацкім званьнем Васіля Быкава за прыпавесьць «Ваўчыная яма». Прэмія ў асяродку дзеячаў мастацтва і культуры лічыцца па прэстыжнасьці ці не малой Нобэлеўскай. Пры ўрачыстым атрыманьні прэміі Васіль Быкаў у кароткім слове не абмінуў магчымасьці зьвярнуць увагу на адсутнасьць дэмакратыі на радзіме й небясьпеку для яе незалежнасьці з боку «інтэграцыйных» актывістаў.

Народны пісьменьнік Беларусі апошнім часам вымушаны быў зьехаць з Бацькаўшчыны, ня маючы магчымасьці ні спакойна працаваць дома, ні выдавацца ў сваёй краіне. Яго апошняя кніга «Сьцяна» была зьнятая з набору ў дзяржаўным выдавецтве і выйшла толькі дзякуючы акцыі народнай падпісцы, якую правяло недзяржаўнае выдавецтва «Наша Ніва». Пісьменьніка прыняла адна з грамадзкіх арганізацыяў Фінляндыі. Васіль Быкаў правёў у гэтай краіне крыху больш за год, напісаўшы некалькі выдатных прыпавесьцяў, публіцыстычных твораў. Днямі пісьменьнік павярнуўся ў Беларусь.

Афіцыйная дзяржава сустрэла вяртаньне Васіля Быкава насьцярожана і непрыхільна: па БТ прайшла адпаведная перадача, дзяржаўныя газэты надрукавалі такія ж артыкулы і камэнтары. Улада ня можа дараваць пісьменьніку ягонай патрыятычнай пазыцыі, ягонага змаганьня за дэмакратыю, ягонага супраціву «аб'яднаньню» Расеі з Беларусьсю.

БЕЛАПАН для "ТМ"

Пасьля лібералізацыі валютнага курсу, толькі за два тыдні сьнежня 1999 года банкі вобласьці набылі ў насельніцтва ўтрая больш валюты, чым за ўсе папярэднія 11 месяцаў мінулага года.

Аднак спэцыялісты папярэджваюць, што аб поўнай перамозе над «чорным» валютным рынкам казаць пакуль рана. Банкі не пасьпяваюць за нелегальнымі «мяняламі», якія штодзённа ўстанаўліваюць больш выгадны абменны курс. Змаганьне зь імі адміністрацыйнымі, а ня рынкавымі мэтадамі прыносіць мала плёну.

●

На запыт кіраўніцтва Таварыства беларускай мовы да Канстытуцыйнага суду аб незаконным звужэньні карыстаньня роднай мовай у афіцыйных дачыненьнях паміж рознымі ступенямі ўладаў Суд прыняў бок ТБМ, вынікам чаго сталася распараджэньне ўрада аб абавязковым ужываньні блянкаў, інструкцый, іншай афіцыйнай дакумэнтацыі на абодвух мовах, а ня толькі, як было дагэтуль, на расейскай.

●

Сытуацыя ў краіне і пытаньні, зьвязаныя з арганізацыяй акцый пратэсту «Вясна-2000», абмяркоўваліся днямі ў Менску Каардынацыйнай Радай дэмакратычных партый і рухаў.

Удзельнікі пасяджэньня назвалі трывожным становішча ў краіне: улады не зьбіраюцца весьці сур'ёзныя перамовы з апазыцыяй; працягваюцца спробы інкарпарацыі Беларусі Расеяй; узровень жыцьця насельніцтва ў апошнія месяцы чарговы раз упаў. З гэтай нагоды КР прыняла рашэньне падтрымаць шэраг акцыяў пратэсту, заплянаваных на люты, у прыватнасьці – страйк прадпрымальнікаў, сьвяткаваньне дэмакратычнай моладзьдзю краіны Дня Святога Валянціна 14 лютага, а таксама акцыю беларускіх вэтэранаў вайны ў Афганістане, што адбудзецца 15 лютага. Дэмакратычныя партыі маюць намер браць ўдзел у падрыхтоўцы й правядзеньні такіх найбуйнейшых акцый як Дзень Канстытуцыі 15 сакавіка, Дзень Волі 25 сакавіка, традыцыйнага Чарнобыльскага шляху, а таксама сумных ўгодкаў травеньскага рэфэрэндуму 1995 года. На Дзень Волі прымяркоўваецца правядзеньне шматтысячнага шэсьця па галоўным праспэкце сталіцы як працягу леташняга Маршу свабоды. Пра згоду прыняць у ім удзел паведамілі ў КР прадстаўнікі шэрагу дэмакратычных партый Польшчы, Украіны, Літвы і Расеі.

●

Арганізатары маючага хутка адбыцца рэспубліканскага страйку прадпрымальнікаў сфармулявалі патрабаваньні да ўладаў, пад якімі пройдзе гэтая акцыя.

Сярод іх: адмяніць (спрosьціць) абавязковы бухгалтарскі ўлік для асобаў, якія ўплацілі фіксаваныя стаўкі падаткаў; аб'явіць мараторый на павышэньне ставак фіксаванага падатку; адмяніць падатак на дабаўленую вартасьць для асоб, якія ўплачваюць фіксаваныя стаўкі падатку; адмяніць абавязковую сэртыфікацыю і гігіенічную рэгістрацыю тавараў, прызнаць сапраўднымі сэртыфікаты іншых краінаў; спыніць вымагальніцтва хабару з боку міліцыі, падатковых кантралёраў і адміністрацый рынкаў, работнікаў выканкамаў.

●

Магілёў увайшоў у новы год з таварным запасам прадуктаў, якога хопіць толькі на 26 дзён.

Паводле слоў кіраўнікоў гандлю, у лепшыя часы ў абласным цэнтры меўся запас харчаваньня на 50 – 70 дзён. Аднак тыя ж кіраўнікі ня лічаць бягучае становішча трывожным, бо запасы, па іх словах, штодня папаўняюцца. На нарадзе адзначалася таксама ўстойлівая тэндэнцыя да паніжэньня пакупніцкай здольнасьці жыхароў абласнога цэнтра.

Гэтыя і іншыя ФОТА — IREX

БЕЛАПАН для "ТМ"

Прысуд пацьвердзіў безвыходнасьць

Прыкладна гадзіну зачытваў судзьдзя Вярхоўнага Суда Беларусі В.Чартовіч прысуд Васілю Лявонаву. Па большасьці з прад'яўленых абвінавачваньняў Лявонаў быў апраўданы, аднак і таго, што прызнана даказаным, аказалася дастаткова каб адправіць былога міністра ў турму агульным тэрмінам на 4 гады й яшчэ канфіскаваць усю ягоную маёмасьць.

Судом прызнана, што Лявонаў атрымаў у якасьці хабару альбо скраў прадуктаў і рэчаў на суму 115 тысячаў дэнамінаваных рублёў. Гэта каля 130 даляраў ЗША. У Беларусі такая сума лічыцца асабліва буйнай і цягне жорсткае пакараньне. Недаказанымі суд прызнаў абвінавачваньні ў нанясеньні дзяржаве значна большых стратаў. Так, у эпізодзе з фірмай «Рустінвэст» фігуравалі страты ў памеры 614 тысячаў дэнамінаваных рублёў. У 2,5 мільёны новых рублёў ацанілі сьледчыя страты аб'яднаньня «Нафтан», да якіх таксама быццам бы спрычыніўся міністар Лявонаў. Усе гэтыя абвінавачваньні суд палічыў недаказанымі. Зьняў ён зь Лявонава падазрэньне і ў злачынным захаваньні зброі. Суд палічыў, што пратакол перэтрусу ў загарадным доме Лявонава, у выніку чаго былі знойдзеныя баявыя патроны, складзены з парушэньнямі. Аднак цікава, што на гэтыя парушэньні суд спэцыяльна не адрэагаваў. Без увагі засталіся й іншыя учынкі сьледчых, якія былі раней названыя адвакатамі фальсыфікацыяй.

Вось у тым, што Лявонаў – злачынца, судзьдзі не сумняваліся. Пры гэтым судзьдзя Чартовіч абвесьціў, што зачытаны прысуд – канчатковы й касацыйнаму перагляду не падлягае. Грамадзкі абаронца ад Хельсінскага Камітэту Б.Звоскаў, камэнтуючы прысуд, не хаваў абурэньня:

– Гэта чарговая «правая перамога» ваяўнічага невуцтва й, калі хочаце, цемрашальніцтва. Невінаваты чалавек атрымаў 4 гады ды яшчэ без права касацыйнага перагляду.

Сам Васіль Лявонаў, камэнтуючы прысуд, каротка сказаў, што ўсё ж верыць у перамогу справядлівасьці, хаця, магчыма, яе давядзецца чакаць доўга. Лукашэнкавае дачыненьне да сваёй крымінальнай справы пракамэнтаваў так:

– Гэта ён усё даказаў. Навошта? Ёсьць шмат нюансаў, усяго не перакажаш.

Лявонаў разьвітаўся з прысутнымі ў залі, дзе толькі журналістаў і замежных прадстаўнікоў было больш за 50 чалавек, падзячыў за падтрымку і стомлена выйшаў пад канвоем за дзьверы.

Жонка і дачка Лявонава ў размове з журналістамі выказаліся за палітычны характар суда.

Прысуд Васілю Лявонаву ўступіў у сілу з 14-га студзеня. Больш за два гады, якія ён ужо правёў у сьледчым ізалятары, яму залічаныя. Такім чынам былы міністар выйдзе на волю не пазьней чым 11 лістапада 2001 году.

Алег ГРУЗЬДЗІЛОВІЧ, Менск

(Працяг тэмы на 3 стр.)

РАДЫЁ СВАБОДА
BELARUS SERVICE RFE/RL

Слоўнік Свабоды

Другі год Беларуская Служба радыё Свабода вядзе рубрыку «Слоўнік Свабоды. XX стагодзьдзе ў беларускай мове. Слова на дзень для памяці і для роздуму». «ТМ» вырашыў скарыстаць гэтыя матэрыялы ў друкаваным выглядзе з тым, каб дапамагчы нашым чытачам атаясамляць сябе й свае мары з нашай агульнай беларускай ПАМЯЦЬЦЮ І ГІСТОРЫЯЙ.

Зямля

Зямля – гэта тое, што ў нас пад нагамі і тое, што мы маглі б бачыць з космасу. Зямля дзеліцца на тэрыторыі, пляцоўкі, надзелы. Але застаецца адзінай і непадзельнай.

Зямля заўсёды сырая, але, часам, гарыць пад нагамі ў акупантаў. Зямля – тое, што нас носіць пры жыцьці, і тое, куды мы кладземся пасьля сьмерці.

Зямля вельмі старая. Яна старэйшая ня толькі за асобнага чалавека, але і за ўсё чалавецтва. Калісьці праз мільёны, мільярды гадоў яна астыне, і тады чалавецтва будзе вымушанае шукаць сабе новую зямлю. Пра гэта будуць складацца легенды, міты, пісацца раманы і паэмы.

І магчыма тады адзін з гісторыкаў, які будзе займацца далёкім і дзіўным XX стагодзьдзем, прыгадае паэму Якуба Коласа «Новая Зямля». І хаця шмат што з дэкарацыяў эпохі будзе ўжо незразумелым, шмат якія дэталі прыйдзецца тлумачыць у камэнтарах дробным шрыфтам, сама гісторыя пра пошукі кавалка сваёй зямліцы застанецца блізкай і актуальнай.

Бо і тая зямля, што ў нас пад нагамі, і тая, што абарочваецца вакол сонца, адная і тая ж зямля.

Ігар БАБКОЎ

Цывілізацыя

Цывілізацыя – гэта калі куды вокам ня кінь, усюды бачна ня створанае Богам, а зробленае рукамі чалавека.

Напрыканцы XX стагодзьдзя зямная куля як цесны пакой прэс застаўленая людзкім нарабкам. І гэты рукатворны сьвет ужо мае сваю веру – тэхнічны прагрэс, свайго Бога – атамную бомбу, свой судны дзень – ядзерны апакаліпсіс.

Тут усё амаль як і ў тым, нерукатворным. З адной толькі розьніцай – Бог стварыў белы сьвет для птушак, зьвяроў, Адама і Эвы, а чалавек вышукаваў цывілізацыю выключна дзеля самога сябе.

6 мільярдаў людзей штодня заяхаюцца ля камбайну сусьветнай цывілізацыі, каб забясьпечыць хлебам і камфортам адно толькі чалавека. Пэўна, з гэтага можна цешыцца. Ах, што за асілак, гэты маленькі чалавек, які агораў такую магутную цывілізацыю!

Але хай кожны сам сябе запытае: а ці варты я, каб асабіста дзеля мяне, дзеля майго кароткага існаваньня, гіганцкі молах цывілізацыі бяз роздыху перамолваў на друз той жыцьцядайны сусьвет, што адночы быў створаны Богам.

Я таксама запытаўся ў сябе, і мне зрабілася вусьцішна.

Валянцін АКУДОВІЧ

Марыянэтка

Італьянец Марыёні, які калісьці змайстраваў лялькy для паказу тэатральнае дзеі, наўрад ці марыў патраліць у беларускую штодзённую рэчаіснасьць.

Аднак жа. Хто з нас, спадарове, у малепстве ня цешыўся з марыянэткавага тэатру? О, якім цудам здаваліся нам усе гэтыя Пятрушкі, Кашчэі ды Смокі Гарынавічы. І хто б гэта думаў тады, што тыя марыянэткавыя пэрсанажы мы пазнаем пасьля ў асобах зусім не тэатральнага кшталту?

Менск, вечар, спэктакаль закончаны, лялькі-марыянэткі спачываюць да іншага разу, патухаюць вагні Менскага лялечнага тэатру. Але доўга яшчэ сьвецяцца вокны ў доме, што па іроніі лёсу месьціцца акурат насупраць. І хоць гэтая спаруда з надпісам «Адміністрацыя прэзыдэнта Рэспублікі Беларусь» нічым не нагадвае пра сваю прыналежнасьць да тэатральнага сьвету, ды ў сьценах яго ных вось ужо які год ладзіцца ці ня самы абсурдовы марыянэткавы спэктакаль стагодзьдзя.

І доўжыцца дзея, і марыянэткавая пляміста-шэрая варта сустракае марыянэткавае аўто, і марыянэткі-людзі прамаўляюць не свае словы, робячы ўсё так, як загадаюць ім дачасу нябачныя крамлёска-лубянскія лялькаводы.

І хоць галоўная марыянэтка і сама ўжо не свая, аднак марыянэткавыя крыўкі штодня ўсхваляюць гэты пэрсанаж у марыянэткавай прэсе, а марыянэткавая тэлевізія бясконца цягне аднастайны сэрыял, што невыносна надакучыў наноўпрытомным гледачам.

Ды колькі б не цягнуўся гэты спэктакаль, а фінал усё ж немінучы. І запаліцца сьвятло, і палягуць у свае скрыні нашыя марыянэткі, і ўбачыць сьвет таемных лялькаводаў і шчодра адорыць іх сьвістам, пратухлымі яйкамі ды гнілымі памідорамі.

Рыгор СІТНІЦА

Быць у ізаляцыі і сорамна, і стратна

Колькі дзён таму ў Вене ня была ўхваленая крытычная Рэзалюцыя Парлямэнцкай Асамблеі Арганізацыі па Бясьпецы і Супрацоўніцтву ў Эўропе ў справе Беларусі, падрыхтаваная рабочай групай на чале са сп. Севярынам. Рэзалюцыя канстатавала спыненьне па віне адміністрацыі і ўраду Беларусі перамоваў з апазыцыяй, на якія афіцыйны Менск як быццам пагаджаўся, каб разам знайсьці выйсьце з канстытуцыйнага тупіка, але слова не стрымаў. Дакумэнт сьведчыў пра парушэньні ў нас правоў чалавека, узмацненьне дыктатуры.

Супраць крытыцы Беларусі і цывілізаваных патрабаваньняў у яе бок выступілі прадстаўнікі чатырох краінаў – Расеі, Арменіі, Кіргізіі і Казахстану. Нагадаем, што для ўхвалы Рэзалюцыі патрабуецца кансэнсус мінус адзін голас. Раней так і атрымоўвалася, бо Лукашэнку падтрымвала толькі Расея. Зараз сытуацыя зьмянілася, «старэйшай сястры», як бачым, удалося ўцягнуць у свае несумленныя гульні іншых сябраў СНД.

Пасьля заканчэньня «беларускага» паседжаньня Асамблеі ягоныя вынікі пракамэнтаваў для грамадзянаў Беларусі намесьнік старшыні ВС Анатоль Лябедзька, які выступаў у Вене і наогул назіраў «усю карціну». Пры гэтым зазначым, што Асамблея праявіла прынцыповасьць толькі ў тым, што старшыня паседжаньня не дазволіў выступіць з высокай трыбуны прадстаўніку «афіцыйнага» парлямэнту Беларусі Канаплёву. (За яго, як сказана вышэй, справу зрабілі 4 дэлегацыі з СНД).

«ТМ» прапануе чытачам адаптаваны для газэты камэнтар А. Лябедзькі.

Пра дэлегацыю афіцыйнага Менску

Я станоўча ацэньваю прысутнасьць Канаплёва. Хай у яго няма патрэбнага статуса для ўдзелу ў эўрапейскім дэмакратычным саміце, хай яго цалкам справядліва не дапусьцілі да трыбуны... Самая ягоная прысутнасьць, бачаньне ім усяго, што і як адбывалася і ў якім настроі – станоўчыя. Сьляпы толькі не зьвярнуў бы ўвагу на тое, на чым баку праўда і правілы эўрапейскага жыцьця. Няхай распавядзе свайму кіраўніку, што з 55 краінаў толькі 4 паддаліся расейскаму націску. Няхай папярэдзіць яго, што ніхто ў Эўропе не прызнае ніякіх новых парлямэнцкіх выбараў, калі яны пройдуць па лукашэнкаўскім недэмакратычным сцэнары, дзе заплянавана адхіленьне апазыцыі ад удзелу ў роўных выбарах. Няхай шчыра распавядзе Лукашэнку, што нягледзячы на 4 галасы, насамрэч Лукашэнка і Беларусь у міжнароднай ізаляцыі. Гэта вельмі дрэнна адбіваецца на эканамічным стане краіны. І адказнасьць за гэта, безумоўна, нясуць асабіста Лукашэнка, так званы нацыянальны сход і ўрад.

Пра будучыя выбары ў Беларусі

Самае страшнае, калі наогул пра гэтую праблему не вядзецца дыскусіі ні ў краіне, ні ў эўрапейскіх структурах. Таму наш прыезд і ўдзел у дыскусіі – гэта ўжо станоўчы фактар. Вельмі важна вызначыцца не толькі па парадку і тэрмінах парлямэнцкіх выбараў, а па тым, якім будзе заўтрашні беларускі парлямэнт. Ці будзе гэта рэальны парлямэнт, які грунтуецца на прынцыпе падзелу ўладаў альбо гэта будзе, як цяпер, – шырма дэмакратыі. Гэта прынцыповае пытаньне. І калі мы на яго сёньня не адкажам, дык праводзіць выбары, нават паводле дэмакратычных свабодных правілаў, будзе чарговым падманам і свайго народу, і Эўропы.

Пра ролю Расеі

Спадар Севярын (эўрапейскі прадстаўнік па Беларусі) мае рацыю, калі гаворыць пра асаблівую ролю Расеі ў нашых праблемах. Фактычна толькі дзякуючы Расеі ўтрымліваецца сёньняшні беларускі рэжым. Каб не было фінансавых датацыяў, і каб Расея не выконвала ролю лукашэнкаўскага адваката на міжнародным узроўні, дык рэжым стаўся б гісторыяй і горкім успамінам, а Беларусь нарэшце распачала б адраджэнскую працу. Але Расея вечны сусед, зь ёй трэба, як гаворыцца, працаваць. Я думаю, што той расейскі прадстаўнік, які выступаў у Вене на баку Лукашэнкі, гэта яшчэ ня ўся Расея. Мы будзем шукаць такіх людзей, якія пагодзяцца з намі, што для Расеі сёньня і на будучыню трэба мець побач незалежную, суверэнную, дэмакратычную, добрасуседзкую, прагназуемую Беларусь, чым тое незразумелае ўтварэньне, якое прапануецца ў дадатак да Расеі праз «інтэграцыю».

У суседзяў і Беларусь не згінэла

Паводле інфармацыі беларускай газэты «Ніва» зь Беластоку, у гэтым годзе распачалося доўгачаканае вяшчаньне незалежнай радыёстанцыі «Рацыя» для польскіх беларусаў. У гадзінных праграмах, якія гучаць на хвалях 105,5 FM ад 16-й да 17-й, можна пачуць навіны, музыку, фэльетоны, літаратурныя агляды ды шмат чаго іншага.

Супрацоўнікі радыё «Рацыя» набіраліся праз конкурс, а кіруе праектам аднайменная суполка, большасьць сябраў якой складаюць прадстаўнікі Беларускага Саюзу ў Рэчы Паспалітай. Прадстаўніком Саюзу ў радзе суполкі зьяўляецца вядомы грамадзкі дзеяч, навукоўца Алег Латышонак.

Як зазначае «Ніва», радыёстанцыя дае працу добрай частцы беларускае моладзі ў Беластоку, якая «ў змозе і размаўляць па беларуску, і выявіць свае журналісцкія здольнасьці. У іншых абставінах той жа моладзі трэба было б шукаць занятак у іншых дзялянках, у якіх наўрацьці можна было б выявіць сваю беларускасьць».

Гэткі выдатны прыклад грамадзкай дзейнасьці беларускай нацыянальнай меншасьці ў Польшчы чарговым разам нагадвае нам, грамадзянам Беларусі, пра собскую абыякавасьць да патрэбаў атрыманьня інфармацыі на роднай мове. І гэта пры тым, што больш за тры мільёны жыхароў паводле апошняга перапісу насельніцтва, назвалі сваёй хатняй моваю беларускую.

Рэдакцыйны АГЛЯДАЛЬНІК пошты й друку

Можна перамагаць

Нечаканую ў нашых умовах перамогу атрымала суполка Свабоднага прафсаюза ў Шклоўскім раёне. Яна выйграла два судовыя працэсы супраць кіраўніцтва закрытага акцыянэрнага таварыства «Прамень» (колішняй фабрыкі надомнай працы).

Працяглы час група работніц абвінавачвае дырэктара Сяргея Жалязоўскага ў злоўжываньні службовым становішчам, прыпісках. У прыватнасьці ў тым, што дырэктар незаконна распараджаўся маёмасьцю прадпрыемства без дазволу акцыянэраў, прадаваў акцыі сваім сваякам па заніжаным кошце.

Самых актыўных парушальнікаў «цішыні й згоды» дырэктар звальняў, перавышаючы ўладу і парушаючы закон. Гэта і пацьвердзілі шклоўскія суды, выйграныя мясцовымі актывістамі абароны правоў чалавека.

А вось для Жалязоўскага, магчыма, надыходзяць непрыемныя часы. Па сьведчаньні **рэдактара недзяржаўнай газэткі «Шклоўскія навіны» Аляксандра Шчарбака**, які, дарэчы, вельмі дапамог працоўнаму калектыву прадпрыемства ў змаганьні за свае правы, супраць дырэктара ўзбуджаецца крымінальная справа.

ПРАВЫ ЧАЛАВЕКА

Рынак па-беларуску

Практычна ўсе прыватныя гандляры абласнога цэнтра, як паведамляе **старшыня магілёўскага Свабоднага прафсаюза прадпрымальнікаў Сяргей Фамін**, згодныя падтрымаць беларускі страйк прыватнікаў, які намечана распачаць з 1-га лютага. Прыватнікі пратэстуюць супраць увядзеньня падатку на дабаўленую вартасьць, што прымушае іх плаціць за адзін і той жа тавар двойчы. Адначасова яны маюць намер напомніць ураду аб нявырашаных праблемах, якія дадалі ў працу прыватнікаў нядаўнія патрабаваньні да афармленьня дакумэнтаў на «санітарыю і гігіену».

Сымон ГЛАЗШТЭЙН, карэспандэнт «ТМ»

СЛОВА ПРА ВАСІЛЯ ЛЯВОНАВА

Сваім сыстэма не даруе

За два гады, што доўжылася «лявонаўская справа», я неаднойчы загаворваў аб Лявонаве зь людзьмі, якім даводзілася працаваць непасрэдна ў ягоным падначаленьні альбо побач. На жаль, ступень адкрытасьці і шчырасьці ў нас цяпер такая, што ацаніць магілёўскі грамадзкі розгалас вакол таго, што адбылося зь Лявонавым, вельмі няпроста. Невядома, шчыра сказаць, ці ёсьць альбо ці будзе такі розгалас увогуле, бо выхаваньне грамадзтва ў духу нават не стылю, а цэлай ***філязофіі абыякавасьці*** – адна з мэтаў цяперашняй улады. Журналісцкая ж прафэсія такую філязофію адмаўляе па вызначэньні. Таму, як гаворыцца, рука сама пацягнулася да асадкі, асадка – да паперы...

Носьбіты маральнага іншадумства альбо дзейнай апазыцыйнасьці ў краінах, чые палітычныя сыстэмы заканамерна й справядліва спараджаюць гэтыя зьявы, не заўсёды адназ выклікаюць шырокую павагу і падтрымку. Тыя, хто засьпеў час яшчэ савецкай палітычнай актыўнасьці пачатку 90-х гадоў, можа ўспомніць нямала прамоўцаў, якія дакладна ведалі як пачаць новае жыцьцё «з панядзелка» і былі гатовыя ці не штурмам узяць Дом саветаў... Але было відавочна, што іхныя палымянныя высновы і заклікі ня былі вынікам уласнага роздуму, шчырага і заўсёды пакутнага працэсу асэнсаваньня праўды, а толькі павярхоўным цытаваньнем Сахарава, Букоўскага альбо Пазьняка...

Васіль Лявонаў, шматгадовы кіраўнік вобласьці на розных гаспадарчых, савецкіх і партыйных пасадах, напачатку гэтых самых 90-х стаўся адначасова чужым і для мітынговых натоўпаў, і для напалоханых падзеямі партыйных функцыянэраў. Для першых ён увасабляў сабой усё тое дрэннае, супраць чаго яны зьбіраліся на плошчы. Для сваіх ён выглядаў здраднікам, бо пачаў як бы навобмацак яшчэ, але правільна і з павагай вымаўляць ніколі нечуваныя раней у будынку абкама і Доме саветаў словы: дэмакратыя, грамадзкая думка, выбары, рынак, інвэстыцыі, чарнобыльская праўда (а не «дактрына мінімізацыі пасьледкаў тэхнагеннай аварыі»)...

Партыйна-савецкі апарат, мясцовы і менскі, панікліві і рэўнівы, зразумеў: Лявонаў ня модніча, ён сапраўды мяняецца. Пакутна і марудна, а значыць – сурьёзна. Утварыў нейкае магілёўска-галяндзкае прадпрыемства пры «Хімвалакно» і прыняў на працу не «свайго», а пабочнага чалавека. Не хаваўся ад журналістаў і падчас шматлікіх інтэрвію прызнаваў ня толькі эканамічныя, але й ідэалягічныя памылкі сыстэмы. Мала таго, што адмовіўся склікаць у Магілёве «правільны» мітынг у процівагу «крыкунам на Савецкай плошчы», дык яшчэ і выступіў перад «варожым» натоўпам, не спужаўшыся сьвісту, выкрыкаў і зьдзеклівых воплескаў.

Застрахаваныя самім фактам далучэньня да намэнклятуры многія функцыянэры, нязвольныя да самастойнага мысьленьня і самастойнай работы, адчулі небясьпеку апынуцца па-за ўтульнымі кабінэтамі, бо ад Лявонава толькі і было чуваць: прафэсіяналізм, адказнасьць, новыя падыходы...

Сыстэма, зь якой ён не пасьпеў ці можа і ня здолеў рашуча разьвітацца, адпомсьціла яму на выбарах старшыні аблвыканкаму: паплечнікі, заміраючы ад сваёй сьмеласьці, пракацілі Лявонава пры патаемным галасаваньні (выбралі, нагадаем, Мікалая Грынёва).

Па правілах сыстэмы цяпер месца ў вобласьці для яго не было, адвярнуліся ад Лявонава і «новыя» кіраўнікі ўжо не рэспублікі, а суверэннай краіны – Дземянцей і Кебіч. Аднак па тых жа правілах пакідаць чалавека такой пасады на «волі» (Лявонаў, дарэчы, ці ня ўсурьёз зьбіраўся стаць прыватным фэрмэрам у родным Касьцюковіцкім раёне), было не прынята. Такім чынам ён апынуўся ў ГДР на пасадзе... гандлёвага прадстаўніка Беларусі (значэньне мела «высылка», а не пасада). Адтуль яго адклікаў наш першы прэзыдэнт...

Знаёмства і адносіны гэтых людзей ніколі не былі сяброўскімі (Лявонаў увогуле няпроста сходзіўся з людзьмі). Даволі хутка сталася відавочным, што абодва памыліліся адзін у адным: малодшы спадзяваўся на ўдзячную адданасьць ва ўсім з боку старэйшага, а той – на шчыры дазвол былога «прагрэсыўнага» дырэктара саўгаса (які лёгка хапаўся за ўсё новае на вёсцы і таксама лёгка кідаў справу на паўшляху) надаць калгаснай сыстэме новае дыханьне.

Прапанаваныя і пачатыя ўвасабляцца міністрам шлях акцыянаваньня калгаснай уласнасьці непазьбежна выводзіў вёску з рабскай залежнасьці ад дзяржавы. Ягоны малодшы «таварыш», найбольш нецярпімы менавіта да любых праяваў незалежнасьці, зрэагаваў імгненна: Лявонава «узялі» перад тэлекамэрамі непасрэдна ў кабінэце.

Два гады прыдзірлівага сьледства выявілі: ***шкоды дзяржаве няма.*** А каму ёсьць?.. Выступаючы на судзе, Лявонаў выказаў спадзеў на тое, што праўда аб гэтым, хаця й ня заўтра, але абавязкова прагучыць адкрыта і патрабавальна. Хоць, як падаецца, гэтую праўду намэнклятура ды й «простыя» людзі ведаюць ужо сёньня. Таму і маўчаць.

А можа, спалоханая цішыня і ёсьць грамадзкім розгаласам па-беларуску...

Генадзь СУДНІК

Праграма тэлебачаньня з 24 студзеня па 30 студзеня

•• Понедельник, 24 января ••

Праграму тэлеканалаў
мы друкуем на замову чытачоў.
Гаспадары праграмы
падаюць нам яе на расейскай.
Рэдакцыя фізычна (па часе)
не пасьпявае яе пераклaсьці.
Просім разглядаць гэтыя старонкі
як тэхнічна-службовы матэрыял,
які ня мае дачыненьня да зьместу
й характару нашай газэты.

БТ

6.30, 7.10 Доброе утро, Беларусь!
7.00, 9.00, 11.00, 13.00, 15.00, 17.00, 19.00, 0.20 Новости.
8.15 Резонанс.
9.10 Потребительская корзина.
9.25 "Сегодня с вами..."
9.50 Здоровье.
10.15 "Аистенок". Короткометражный худ. фильм.
11.14 "Кофе с ароматом женщины".
11.55 "Мир на земле богатырей". Док. фильм.
12.10 Теленавигатор.
12.30 Музыкальный салон. Композитор Евгений Дога.
13.15 К 115-й годовщине со дня рождения режиссера Ю.Тарича.
13.30 "Путь корабля". X/ ф.
15.12 "Все любят цирк".
15.45 Видеокурс немецкого языка.
16.15 ТВ—школе.
16.35 Авто-парк.
16.45 Премьера песни.
17.10 "А музыка звучит..."
17.30 "Всем спасибо". Док. фильм.
18.00 Добрый вечер, Беларусь!
18.25 "Понедельник с "Христофором".
18.40 Спортивные новости.
19.15 Политические диалоги.
19.45 Новые имена.
19.54 "Кофе с ароматом женщины".
20.40 Колыбельная.
21.00 Панорама.
21.40 Событие.
22.00 КВН. Фестиваль Международной Евролиги.
23.40 Криминальная хроника.
23.45 Белорусский хит-парад.
23.50 Третий тайм.

ОРТ

8.00, 11.00, 14.00, 17.00, 23.20 Новости.
8.15 "Нежный яд".
9.10 Пока все дома.
9.45 Чтобы помнили...
10.20 Мультсеанс.
10.35 "Пещера Золотой Розы".
13.30 Вместе.
14.15 Мультсериал "Охотники за привидениями".
14.45 Что да как.
15.00 Звездный час.
15.30 ...До шестнадцати и старше.
16.00 "Нежный яд".
17.25 С легким паром!
17.55 Мы и время.
18.50 "Девушки с характером". Сериал.
19.45 Спокойной ночи, малыши!
20.00 Время.
21.00 "Секретные материалы".
22.40 Взгляд.
23.40 "Майк Хаммер: Огненная буря".

"РОССИЯ"

6.00, 7.00, 8.00, 16.00, 18.00, 20.00, 0.00 Вести.
7.15 Дежурная часть.
8.20 Квантовая медицина.
8.30 Арена — спорт.
9.10 "Цыганка".
9.55 Мультфильм.
10.05 "Лето нашей тайны".
15.30 "Секретные агенты". Мультсериал (США).
16.20 Башня.
17.05 "Жара в Лос-Анджелесе -II".
18.30 "Петербургские тайны".
19.25 Сиреневый туман.
20.45 Мелодрама "Благословение".
22.30 Дежурная часть.
22.45 Спорт +ТВ.

НТВ

5.00 Сегодня утром.
7.55 "Она написала убийство".
8.50 Мультфильм.
9.00, 11.00, 13.00, 15.00, 18.00, 21.00 Сегодня.
9.25 Вчера в "Итогах".
10.45 Куклы.
11.30 "Старый телевизор" вспоминает: "Нежность к ревущему зверю".
13.35 Чистосердечное признание.
14.00 "Улицы разбитых фонарей - II".
15.35 "Лоис и Кларк. Новые приключения супермена".
16.25 Впрок.
16.40 Интересное кино.
16.50 "Любовь и тайны Сансет Бич".
17.40 Криминал.
18.40 Герой дня.
19.00 "Скорая помощь".
19.55 Совершенно секретно.
21.45 Двое.
22.30 Итого.
22.55 Сегоднячко.
23.35 Сегодня в полночь.
23.55 Антропология.

"КУЛЬТУРА"

11.30, 13.30 Новости культуры.
11.40 "Большая любовь Бальзака". Худ. фильм. 1-я с.
12.35 Открытие озера Лох-Несс.
13.45 Мультфильмы.
14.15 С потолка.
15.00 Новости.
15.10 "Жил-был хомяк".
15.35 Мультфильм.
15.45 Шалом.
16.10 Знаменитые замки Европы.

"МОГИЛЕВ-1" на БТ

13.30 Пунктир.
14.00 Телелоцман.
14.20 "Старонкі гісторыі". "Могилев губернский".
14.35 Мультфильмы.

"МОГИЛЕВ-1"

6.30,7.10 "Ранехонько!"
7.00 Астро-дайджест.
8.05 "Искушение". Телесериал.
8.55 "Сокровища Бассова пролива". Док. сериал.
9.20 "База". Боевик.
16.30 "Диагноз:убийство". Телесериал.
17.20 Мультфильм.
17.30 "Защитники животных". Док. сериал.
18.00 "Праздник в Вашем доме".
19.00 Тяжелый день.
19.20 Телемагазин.
19.30 День области.
20.00 "Праздник в Вашем доме".
20.45 "Частная жизнь Петра Виноградова". Худ. фильм.
22.10 Астро-дайджест.
22.20 "Без тормозов". Крим. драма.

2 КАНАЛ

7.00 "Энергетический завтрак".
8.10—15.00 ТВ-6.
15.00 ТВС представляет.
18.00 "Победоносный голос верующего".
18.30 Городские новости.
18.40 "Пляж".
19.23, 20.58 Прогноз погоды.
19.25 "Поздравления".
21.00 "В гостях у бабки Агапки".
21.15 Высокая мода.
21.30 Городские новости.
21.40 "Человек, честь и месть". Худ. фильм.
23.20 Спортивная программа.

•• Вторник, 25 января ••

БТ

6.30, 7.10 Доброе утро, Беларусь!
7.00, 9.00, 11.00, 13.00, 15.00, 17.00, 19.00, 23.30 Новости.
8.15 Политические диалоги.
8.40 Потребительская корзина.
9.10 ТВ—школе.
9.30 Мультиклуб.
9.45 "На волне взаимопонимания".
10.30 "Сегодня с вами..."
11.10 Новые имена.
11.20 "Кофе с ароматом женщины".
12.05 Третий тайм.
12.35 "А музыка звучит..."
13.10 "Татьянин день". Телеочерк.
13.30 "И снова оперетта". Фильм-концерт.
14.10 Туробъектив.
14.30 Бездельник.
15.15 ТВ—школе.
15.45 Видеокурс английского языка.
16.10 "Абитуриент-99": выводы и обобщения". Прямая линия.
17.10 Уроки Н.Новожиловой.
17.35 Гости в дом.
18.00 Добрый вечер, Беларусь!
18.40 Спортивные новости.
19.20 Музыка без границ.
19.55 "Кофе с ароматом женщины".
20.40 Колыбельная.
21.00 Панорама.
21.40 Событие.
22.00 Комедия "Моя любовь".
23.20 Криминальная хроника.
23.25 Белорусский хит-парад.

ОРТ

8.00, 11.00, 14.00, 17.00, 23.05 Новости.
8.15 "Нежный яд".
9.15 Джентльмен-шоу.
9.45 Как это было. "Атомная бомба: испытание на людях".
10.25 Мультсеанс.
10.35 "Пещера Золотой Розы".
13.30 Вместе.
14.15 "Охотники за привидениями".
14.45 Возможно все!
15.05 Царь горы.
15.30 ...До шестнадцати и старше.
16.00 "Нежный яд".
17.25 Планета КВН.
17.55 Ищу тебя.
18.50 "Девушки с характером". Сериал.
19.45 Спокойной ночи, малыши!
20.00 Время.
21.00 Комедия "Старый знакомый".
22.35 Цивилизация.
23.20 Футбол. Кубок Содружества — 2000.
23.35 Хоккей. Чемпионат России. "Торпедо" (Ярославль) — "Ак Барс" (Казань).

"РОССИЯ"

6.00, 7.00, 8.00, 16.00, 18.00, 20.00, 0.00 Вести.
7.15 Дежурная часть.
8.20 Квантовая медицина.
8.30 Арена — спорт.
9.10 "Цыганка".
9.55 Мультфильм.
10.05 "Лето нашей тайны".
15.30 "Секретные агенты".
16.20 Башня.
17.05 "Жара в Лос-Анджелесе -II".
18.30 "Петербургские тайны".
19.25 Полный модерн.
20.45 Боевик "Полицейская история".
22.30 Дежурная часть.
22.45 К-2.

НТВ

5.00 Сегодня утром.
7.55 Совершенно секретно.
9.00, 11.00, 13.00, 15.00, 18.00, 21.00 Сегодня.
9.25 Третий тайм.
10.15 Герой дня без галстука.
10.45 Фитиль.
11.30 "Нежность к ревущему зверю".
13.35 Комедия "Свадьба".
14.45 Мультфильм.
15.35 "Лоис и Кларк. Новые приключения супермена".
16.25 Впрок.
16.40 Интересное кино.
16.50 "Любовь и тайны Сансет Бич".
17.40 Криминал.
18.40 Герой дня.
19.00 "Скорая помощь".
19.50 Боевик "Агент национальной безопасности".
21.45 Глас народа.
23.05 Сегодняшко.
23.45 Сегодня в полночь.
0.05 Антропология.

"КУЛЬТУРА"

11.15 Мультфильм.
11.30, 13.30 Новости культуры.
11.40 "Большая любовь Бальзака". 2-я с.
12.30 Фотография на память...
13.15 Я лиру посвятил...
13.45 Мультфильмы.
14.15 Рассказы старого сплетника.
15.00 Новости.
15.10 "Жил-был хомяк".
15.35 Живое дерево ремесел.
15.45 Ортодокс.
16.10 Знаменитые замки Европы.

"МОГИЛЕВ-1"

6.30,7.10 "Ранехонько!"
7.00 "Навіны раніцы".
8.05 "Искушение". Телесериал.
8.50 "Хирурги каменного века". Док. сериал.
9.15 "Частная жизнь Петра Виноградова". Худ. фильм.
16.30 "Диагноз:убийство". Телесериал.
17.20 Мультфильм.
17.35 Катастрофы.
18.00 Бобруйский вариант.
18.20 "Праздник в Вашем доме".
19.20 Телемагазин.
19.30 День области.
20.00 "Праздник в Вашем доме".
20.45 "Прекрасная Беатрис". Комедия.
22.10 Астро-дайджест.
22.20 "Ночной визит". Мелодрама.

2 КАНАЛ

7.00 "Энергетический завтрак".
9.05—15.00 ТВ-6.
15.00 ТВС представляет.
18.00 "Победоносный голос верующего".
18.30 Мультфильм.
18.40 "Пляж".
19.23, 20.58 Прогноз погоды.
19.25 "Поздравления".
21.00 Док. фильм.
21.45 Высокая мода.
21.50 "Осенние соблазны". Худ. фильм.
23.05 Спортивная программа.

•• Среда, 26 января ••

БТ

6.30, 7.10 Доброе утро, Беларусь!
7.00, 9.00, 11.00, 13.00, 15.00, 17.00, 19.00, 23.40 Новости.
8.00 Фильм-концерт "Помнишь ли ты..."
8.40 Потребительская корзина.
9.10 ТВ—школе.
9.45 "Буковка".
10.35 Око.
11.10 Новые имена.
11.20 "Кофе с ароматом женщины".
12.05 Компьютерный полигон.
12.25 "Зорная ростань".
13.15 Видимо-невидимо.
14.25 Ток-шоу "Карамболь" с участием группы "Демо".
15.12 "Все любят цирк".
15.40 Видеокурс немецкого языка.
16.10 "5x5".
16.40 "Тепло рождественских встреч". Телеочерк.
17.10 "Романсы на стихи М.Цветаевой". Фильм-концерт.
17.35 "Макаенка, 9".
18.00 Добрый вечер, Беларусь!
18.40 Спортивные новости.
19.15 "Сегодня с вами..."
19.40 Лотерея "Толока".
19.55 "Кофе с ароматом женщины".
20.40 Колыбельная.
21.00 Панорама.
21.40 Событие.
22.00 Г.Ибсен. "Нора". Спектакль Гродненского областного драматического театра. Действие 1-е.
23.00 Криминальная хроника.
23.05 Белорусский хит-парад.
23.10 Королевская охота.

ОРТ

8.00, 11.00, 14.00, 17.00, 23.00 Новости.
8.15 "Нежный яд".
9.15 Планета КВН.
9.45 Ищу тебя.
10.30 "Новые приключения Синдбада".
13.30 Вместе.
14.15 "Охотники за привидениями".
14.45 Классная компания.
15.05 Зов джунглей.
15.30 ...До шестнадцати и старше.
16.00 "Нежный яд".
17.25 Маски-шоу.
17.55 Человек и закон.
18.50 "Девушки с характером".
19.45 Спокойной ночи, малыши!
20.00 Время.
21.00 Триллер "Двойной обман".
23.15 Футбол. Кубок Содружества — 2000. Полуфинал.

"РОССИЯ"

6.00, 7.00, 8.00, 16.00, 18.00, 20.00, 0.00 Вести.
7.15 Дежурная часть.
8.20 Квантовая медицина.
8.30 Арена — спорт.
9.10 "Цыганка".
9.55 Мультфильм.
10.05 "Лето нашей тайны".
15.30 "Секретные агенты".
16.20 Башня.
17.05 "Жара в Лос-Анджелесе -II".
18.30 "Петербургские тайны".
19.25 Сам себе режиссер.
20.45 Боевик "Полицейская история - II".
22.35 Театр +ТВ.
23.45 Дежурная часть.
0.20 Горячая десятка.

НТВ

5.00 Сегодня утром.
7.55 "Агент национальной безопасности".
9.00, 11.00, 13.00, 15.00, 18.00, 21.00 Сегодня.
9.25 Глас народа.
10.45 Среда.
11.30 "Нежность к ревущему зверю".
13.30 Катастрофы.
13.55 Дог-шоу "Я и моя собака".
14.25 Круглая дата.
15.35 "Лоис и Кларк. Новые приключения супермена".
16.25 Впрок.
16.40 Интересное кино.
16.50 "Любовь и тайны Сансет Бич".
17.40 Криминал.
18.35 Герой дня.
18.55 "Скорая помощь".
19.45 "Агент национальной безопасности".
21.45 Независимое расследование.
22.35 Сегодняшко.
23.25 Сегодня в полночь.
23.45 Антропология.

"КУЛЬТУРА"

11.30, 13.30 Новости культуры.
11.40 "Большая любовь Бальзака". 3-я с.
12.40 Памяти А.Адамовича.
13.45 "По следам бременских музыкантов".
14.05 Школа гуманизма.
14.58 Анонсы.
15.00 Новости.
15.10 "Жил-был хомяк".
15.35 К 50-летию образования Республики Индия.
16.05 Знаменитые замки Европы.

"МОГИЛЕВ-1" на БТ

14.25 Бобруйский вариант.
14.45 Мультфильмы.

"МОГИЛЕВ-1"

6.30,7.10 "Ранехонько!"
7.00 "Навіны раніцы".
8.05 "Искушение". Телесериал.
8.55 "Зверь болот". Док.сериал.
9.20 "Прекрасная Беатрис". Комедия.
16.30 "Диагноз:убийство". Телесериал.
17.20 Мультфильм.
17.30 "Гольф". Тележурнал.
18.00 "Праздник в Вашем доме".
19.20 Телемагазин.
19.30 День области.
20.00 "Праздник в Вашем доме".
20.45 "Сердце тигра". Боевик.
22.15 Астро-дайджест.
22.25 Спорт планеты.

2 КАНАЛ

7.00 "Энергетический завтрак".
9.05—15.00 ТВ-6.
15.00 ТВС представляет.
18.00 "Победоносный голос верующего".
18.30 Городские новости.
18.40 "Пляж".
19.23, 20.58 Прогноз погоды.
19.25 "Поздравления".
21.00 "В гостях у бабки Агапки".
21.15 Высокая мода.
21.30 Городские новости.
21.40 Майкл Пape в фильме "Люди дела".
23.10 Спортивная программа.

•• Четверг, 27 января ••

БТ

6.30, 7.10 Доброе утро, Беларусь!
7.00, 9.00, 11.00, 13.00, 15.00, 17.00, 19.00, 0.00 Новости.
8.15 "Сегодня с вами..."
8.40 Потребительская корзина.
9.10 Королевская охота.
9.40 Телевизионный Дом кино. Актер Алексей Турович.
10.20 "Навстречу". Театральные секреты композитора Владимира Кондрусевича.
11.15 "Кофе с ароматом женщины".
11.55 Наш край.
12.15 "Белая книга".
12.25 "А музыка звучит..."
13.10 "Рождественская звезда" с участием артистов-юбиляров и лауреатов фестивалей.
14.40 Мультфильм.
15.10 "Все любят цирк".
15.40 Видеокурс английского языка.
16.05 ТВ—школе.
16.35 Гости в дом.
17.10 "Лидское каприччио". Док. фильм.
17.35 Усадьба.
18.00 Добрый вечер, Беларусь!
18.40 Спортивные новости.
19.15 Политические диалоги.
19.45 Новые имена.
19.54 "Кофе с ароматом женщины".
20.40 Колыбельная.
21.00 Панорама.
21.40 Событие.
21.55 Телебарометр.
22.15 Г.Ибсен. "Нора". Спектакль. Действие 2-е.
23.20 Криминальная хроника.
23.25 Белорусский хит-парад.

23.30 Крок.
0.10 "Бессонница".
0.35 Акколада.

ОРТ

8.00, 11.00, 14.00, 17.00, 23.30 Новости.
8.15 "Нежный яд".
9.15 Маски-шоу.
9.40 Человек и закон.
10.30 "Новые приключения Синдбада".
13.30 Вместе.
14.15 "Охотники за привидениями".
14.45 Семь бед — один ответ.
15.00 100%.
15.30 ...До шестнадцати и старше.
16.00 "Нежный яд".
17.25 Каламбур.
17.55 Процесс.
18.50 "Девушки с характером".
19.45 Спокойной ночи, малыши!
20.00 Время.
21.00 Худ. фильм "На Муромской дорожке".
22.35 Серебряный шар.

"РОССИЯ"

6.00, 7.00, 8.00, 16.00, 18.00, 20.00, 0.00 Вести.
7.15 Дежурная часть.
8.20 Квантовая медицина.
8.30 Арена — спорт.
9.10 "Цыганка".
10.00 Мультфильм.
10.05 "Лето нашей тайны".
15.30 "Секретные агенты".
16.20 Башня.
17.05 "Жара в Лос-Анджелесе -II".
18.30 "Петербургские тайны".
19.25 Клуб "Белый попугай".
20.45 Детектив "Прощальная гастроль "Артиста".
22.25 Дежурная часть.
22.40 Кино + ТВ.
0.20 Легкая атлетика. Международные соревнования.

НТВ

5.00 Сегодня утром.
7.55 "Агент национальной безопасности".
9.00, 11.00, 13.00, 15.00, 18.00, 21.00 Сегодня.
9.25 Независимое расследование.
10.15 Большие родители.
10.45 Мультфильм.
11.30 "Нежность к ревущему зверю".
13.25 Х/ф "Дама с собачкой".
15.35 "Лоис и Кларк. Новые приключения супермена".
16.25 Впрок.
16.40 Интересное кино.
16.50 "Любовь и тайны Сансет Бич".
17.40 Криминал.
18.40 Герой дня.
19.05 О, счастливчик!
19.50 "Агент национальной безопасности".
21.45 Комедия "Человек-оркестр".
23.20 Сегоднячко.
0.00 Сегодня в полночь.
0.20 К.Данст в фильме "Пруд".

"КУЛЬТУРА"

11.30, 13.30 Новости культуры.
11.50 "Большая любовь Бальзака". 4-я с.
12.40 Живое дерево ремесел.
12.50 Царская ложа.
13.45 Док. фильм.
15.00 Новости.
15.10 "Жил-был хомяк".
15.35 Концерт.
16.05 "Дворцовые тайны". "Самсон".
16.20 Мультфильм.

"МОГИЛЕВ-1"

6.30,7.10 "Ранехонько!"
7.00 "Навіны раніцы".
8.05 "Искушение".Телесериал.
8.50 "Исландия".Док.сериал.
9.15 "Сердце тигра".Боевик.
16.30 "Из жизни женщин".
17.00 Ток-шоу "Я сама".
17.55 Мультфильм.
18.10 "Праздник в Вашем доме".
19.00 "Откровенно..."
19.20 Телемагазин.
19.30 День области.
20.00 "Праздник в Вашем доме".
20.45 "Мстители. Игра для двоих".Комедия.
22.15 Астро-дайджест.
22.25 "Камилла".Драма.

2 КАНАЛ

7.00 "Энергетический завтрак".
9.00 "Не покорившийся судьбе". Худ. фильм.
11.30 Док. фильм.
15.00 ТВС представляет.
18.00 "Победоносный голос верующего".
18.30 "Шанс".
18.45 "Пляж".
19.25 "Поздравления".
20.58 Прогноз погоды.
21.00 Док. фильм.
21.25 Высокая мода.
21.30 "Шанс".
21.45 Фантастический боевик "В плену у скорости".
23.10 Спортивная программа.

•• Пятница, 28 января ••

БТ

6.30, 7.10 Доброе утро, Беларусь!
7.00, 9.00, 11.00, 13.00, 15.00, 17.00, 19.00, 23.40 Новости.
8.15 Политические диалоги.
8.40 Потребительская корзина.
9.10 ТВ—школе.
9.40 Телебарометр.
9.55 Мультфильм.
10.05 Уроки Н.Новожиловой.
10.30 Усадьба.
11.15 "Кофе с ароматом женщины".
11.54 "Крест надежды". Док. фильм.
12.15 Сделано в Беларуси. Экспортный потенциал белорусской промышленности.
12.30 Четвертое измерение.
13.15 "Курьер". Худ. фильм.
14.40 "Семейные вечера". Док. фильм.
15.10 "Все любят цирк".
15.35 Окружающая среда.
16.00 Регион.
16.25 "Риск-версия". Телеигра.
17.15 "А музыка звучит..."
17.35 Наш край.
18.00 Добрый вечер, Беларусь!
18.40 Спортивные новости.
19.15 "Сегодня с вами..."
19.45 Новые имена.
19.55 "Кофе с ароматом женщины".
20.40 Колыбельная.
21.00 Панорама.
21.40 Событие.
22.00 "Песню берите с собой". Финальный гала-концерт. Часть 1-я.
23.30 Криминальная хроника.
23.35 Белорусский хит-парад.

ОРТ

8.00, 11.00, 14.00, 17.00, 23.05 Новости.
8.15 "Нежный яд".
9.15 Каламбур.
9.45 Процесс.
10.30 "Новые приключения Синдбада".
13.30 Вместе.
14.15 Худ. фильм "20 000 лье под водой".
16.00 "Нежный яд".
17.25 Джентльмен-шоу.
18.00 Док. детектив. "Тайна подземного склепа". Дело 1998 года.
18.30 Вкусные истории.
18.45 Поле чудес.
19.45 Спокойной ночи, малыши!
20.00 Время.
20.45 Эркюль Пуаро в детективе "Безумство мертвеца".
22.25 Эх, Семеновна!
23.20 Футбол. Кубок Содружества — 2000. Полуфинал.
1.05 Вестерн "Малыш Билли".

"РОССИЯ"

6.00, 7.00, 8.00, 16.00, 18.00, 20.00, 0.00 Вести.
7.15 Дежурная часть.
7.35 Тысяча и один день.
8.20 Квантовая медицина.
8.30 Арена — спорт.
9.10 "Цыганка".
10.00 Мультфильм.
10.05 "Лето нашей тайны".
15.25 Диалоги о рыбалке.
16.20 Акуна матата.
17.05 "Жара в Лос-Анджелесе -II".
18.30 А.Кристи. Пуаро. "Родосский треугольник".
19.25 Городок.
20.40 Криминальная драма "Пленники небес".
23.00 "Мы вместе". Концерт.
0.20 Дежурная часть.

НТВ

5.00 Сегодня утром.
7.55 "Агент национальной безопасности".
9.00, 11.00, 13.00, 15.00, 18.00, 21.00 Сегодня.
9.25 Катастрофы.
9.55 Без рецепта.
10.30 Служба спасения.
11.30 "Нежность к ревущему зверю".
13.30 Худ. фильм "Анна на шее".
15.35 "Лоис и Кларк. Новые приключения супермена".
16.25 Впрок.
16.40 Интересное кино.
16.50 "Любовь и тайны Сансет Бич".
17.40 Криминал.
18.40 Герой дня.
19.00 "Крутой Уокер: правосудие по-техасски".
20.35 Профессия — репортер.
21.45 Криминальная Россия.
22.15 Худ. фильм "Вечернее платье" (Франция).

"КУЛЬТУРА"

11.30, 13.30 Новости культуры.
11.40 "Большая любовь Бальзака". 5-я с.
12.30 Вижу цель.
12.55 Я создатель миров иных.
13.45 Мультфильм.
14.05 Кумиры.
14.30 Время музыки.
15.00 Новости.
15.10 "Жил-был хомяк".
15.35 Концерт.
16.00 Кто там...

"МОГИЛЕВ-1" на БТ

14.40 "Откровенно...".

"МОГИЛЕВ-1"

6.30,7.10 "Ранехонько!"
7.00 "Навіны раніцы".
8.05 "Искушение".Телесериал.
8.50 "Как они это делали?".Док.сериал.
9.15 "Мстители.Игра для двоих".Комедия.
16.30 "Из жизни женщин".
17.00 "Шехерезада".Телесериал.
17.55 Мультфильмы.
18.20 "Праздник в Вашем доме".
19.20 Телемагазин.
19.30 Пунктир.
20.10 "Праздник в Вашем доме".
20.45 "Географический человек".Фантастика.
22.20 Астро-дайджест.
22.30 Рейтинг-фильм.

2 КАНАЛ

7.00 "Энергетический завтрак".
9.05—15.00 ТВ-6.
15.00 ТВС представляет.
18.00 "Победоносный голос верующего".
18.30 Городские новости.
18.40 Док. фильм.
19.23, 20.58 Прогноз погоды.
19.25 "Поздравления".
21.00 "В гостях у бабки Агапки".
21.15 Высокая мода.
21.30 Городские новости.
21.40 Комедия "Молчание ветчины".
23.00 Музыкальная коллекция.

•• Суббота, 29 января ••

БТ

7.00 Доброе утро, Беларусь!
8.00 "Живая память Таганрога". Док. фильм.
8.15 Столица.
8.40 Потребительская корзина.
9.00, 15.00, 19.00 Новости.
9.10 "Сегодня с вами..."
9.35 Здоровье.
10.00 Вершина мира.
10.25 Компьютерный полигон.
10.50 "Все нормально, мама!"
11.20 Спортивные новости.
11.40 Усадьба.
12.05 Новые имена.
12.10 "Мой ласковый и нежный зверь". Худ. фильм.
13.55 "Личности и тени". Телеочерк, посвященный 2000-летию христианства.
14.25 Олимп.
15.10 Мини-футбол. На пути в Финляндию.
15.30 Познай себя. "Психологические особенности левши".
15.50 "Музыка И.Дунаевского". Киноконцерт.
16.20 Ток-шоу "Это моя работа". Реставратор.
16.50 "Экзамен". Короткометражный худ. фильм.
17.10 Земляки.
18.15 "Кофе с ароматом женщины".
19.15 Из достоверных источников.
19.35 Новые имена.
19.40 Вольная борьба. Международный турнир на призы А.Медведя. Трансляция из Минского Дворца спорта.
20.40 Колыбельная.
21.00 Панорама.
21.40 "Песню берите с собой". Финальный гала-концерт. Часть 2-я.
23.10 Бездельник.
23.35 Белорусский хит-парад.
23.50 Видимо-невидимо.

ОРТ

7.00, 9.00, 14.00, 17.00 Новости.
7.10 Слово пастыря.
7.25 "Все путешествия команды Кусто".
8.15 Ералаш.
8.30 Играй, гармонь любимая!
9.10 Смак.
9.30 Поле чудес.
10.30 Утренняя почта.
11.00 Одиссея Энтони Куина в фильме "Грек Зорба".
13.05 В мире животных.
13.45 История одного шедевра.
14.10 "Горец".
15.00 Мультазбука.
15.35 В поисках утраченного.
16.15 Новая программа "Детектив-шоу".
17.10 С легким паром!
17.40 Угадайка.
18.15 Комедия "На Дерибасовской хорошая погода, или На Брайтон-Бич опять идут дожди".
20.00 Программа С.Доренко.
21.10 "Китайский городовой".
22.00 "Тысячелетие".
22.55 Детектив "Смертельная зима".

"РОССИЯ"

7.00 Мультфильмы.
7.30 Папа, мама, я — спортивная семья.
8.30 Почта РТР.
9.00 Доброе утро, страна.
9.35 Сто к одному.
10.25 Сам себе режиссер.
10.55 "Друзья".
11.25 Эх, дороги...
11.40 Золотой ключ.
12.00, 20.00 Вести.
12.20 Федерация.
13.00 Мелодрама "Неподсуден".
14.30 "Том и Джерри".
15.05 Телеспецназ.
16.05 На здоровье!
17.00 Моя семья.
18.00 Два рояля.
18.55 "Аншлаг" и К°.
20.45 Боевик "Мафия бессмертна".
22.30 А.Бандерас в криминальной мелодраме "Стреляй".

НТВ

7.00, 9.00, 11.00, 15.00, 18.00, 21.00 Сегодня.
7.15 "Крутой Уокер: правосудие по-техасски".
8.00 "Закон джунглей".
8.30 "Нигде и никогда".
9.15 Чистосердечное признание.
9.45 О, счастливчик!
10.25 Без рецепта.
11.25 Большие деньги.
11.55 Комедия "Начальник Чукотки".
13.30 Программа Э.Успенского.
14.25 Круглая дата.
15.25 "Любовные истории, которые потрясли мир".
15.55 "Она написала убийство".
16.50 Дог-шоу "Я и моя собака".
17.25 Один день.
18.45 "Джеймс Бонд — агент 007".
21.45 "Ее звали Никита".
23.25 Ток-шоу "Про это".

"КУЛЬТУРА"

9.05 Читая Библию.
9.15 Аистенок.
9.40 Мультфильм.
9.55 "Моя любовь".Худ. фильм.
11.10 Мировая деревня.
11.25 "Гражданская война в Америке". Док. сериал (США).
12.05 С.Рахманинов. "Вариации на тему Шопена".
12.35 Графоман.
13.00 Рассказы старого сплетника.
13.30 Новости культуры.
13.45 "Сыновья и любовники". Телесериал.
14.40 Цирковой чемодан.

"МОГИЛЕВ-1"

15.00 "Академия пана Кляксы".Фильм—детям. 1-серия.
16.25 "Праздник в Вашем доме".
17.25 "Новые приключения ментов".Телесериал.
18.15 "Праздник в Вашем доме".
19.30 Телемагазин.
19.40 "Придурки против мумии".Комедия.
21.05 Телелоцман.
21.25 Астро-дайджест.
21.35 "Плачу вперед!" Комедия.
23.25 Диск-канал.
23.55 "Улица любви".Телесериал.

2 КАНАЛ

7.00 "Энергетический завтрак".
8.00 Развлекательная программа для детей.
8.35—16.05 ТВ-6.
16.05 Док. фильм.
16.30 Мультфильмы.
17.00 "Поздравления".
18.00 "Благая весть с Риком Реннером".
18.30 "Поздравления".
19.30 "Старые молодые люди". Худ. фильм.
21.00 Высокая мода.
21.10 "Побег с Земли". Фантастика.
22.40 Спортивная программа.

•• Воскресенье, 30 января ••

БТ

7.00 Доброе утро, Беларусь!
8.00 "Приключение в королевстве".
8.25 "Художник Николай Селещук". Док. фильм.
8.40 Потребительская корзина.
9.00, 15.00 Новости.
9.10 "Я рисую".
9.30 Мультфильм.
9.40 Туробъектив.
10.05 "Все нормально, мама!"
10.40 Док. фильм "Аккредитация".
10.55 Арсенал.
11.20 Спортивные новости.
11.40 Сделано в Беларуси. Закрытое акционерное общество "Белавтогаз".
11.55 Новые имена.
12.00 Док. сериал "Сокровенные люди". 3-я серия.
12.17 "Концерт Бетховена". Музыкальный фильм для детей.
13.25 Ко Дню науки. "Сфера".
13.50 "Поздравляем!" Музыкальная программа.
14.30 Сельчане.
15.15 "На волне взаимопонимания".
16.00 "Зорная ростань".
16.30 "Супербраз XXI века".
17.00 Теленавигатор.
17.20 Новые имена.
17.30 Вольная борьба. Международный турнир на призы А.Медведя. Трансляция из Минского Дворца спорта.
19.20 "Кофе с ароматом женщины".
20.00 Резонанс.
20.45 Стадион.
21.10 Ток-шоу "Карамболь" с участием чемпионов высшей лиги КВН — команды КВН БГУ.
21.45 А.Баталов и И.Смоктуновский в киноповести "Девять дней одного года".
23.30 Премьера песни.
23.40 Авто-парк.
23.50 Столичный хит.

ОРТ

7.00, 9.00, 13.50, 17.00 Новости.
7.10 Служу России!
7.40 "Гуфи и его команда".
8.10 Утренняя звезда.
9.10 Непутевые заметки.
9.30 Пока все дома.
10.00 Комедия "Альф".
10.30 Здоровье.
11.00 Комедия "Добро пожаловать, или Посторонним вход воспрещен".
12.30 Умницы и умники.
12.55 Футбол. Кубок Содружества — 2000. Финал.
14.55 "Ускоренная помощь".
15.25 "101 далматинец". "Новые приключения Винни-Пуха".
16.20 Как это было. Афера века. Дело "Властелины".
17.10 Ералаш.
17.25 Смехопанорама.
18.00 Комедия "Охотники за привидениями - 2".
20.00 Время.
21.05 Триллер "На грани безумия".
23.15 С.Лорен и Ж.Габен в криминальном фильме "Вердикт".

"РОССИЯ"

7.00 Служу Отечеству!
7.25 Мультфильмы.
8.20 Устами младенца.
8.55 Доброе утро, страна.
9.30 "Аншлаг" и К°.
10.30 Городок.
11.00 Русское лото.
11.40 Мультфильмы.
12.00 Вести.
12.20 Парламентский час.
13.05 Старая квартира. 90-е годы. Часть 2-я.
14.05 Диалоги о животных.
15.00 "Закон и порядок".
16.00 Док. фильм.
17.00 Перед "Зеркалом".
17.15 Комедия "Имитатор".
19.00 Зеркало.
20.00 Худ. фильм "Иеремия".
21.40 Концерт Кристины Орбакайте.
23.20 Фильм "И стал свет".

НТВ

7.00, 9.00, 11.00, 15.00 Сегодня.
7.15 "Ее звали Никита".
8.00 "Закон джунглей".
8.30 "Нигде и никогда".
9.15 Служба спасения.
9.40 Пойми меня.
10.10 Путешествия натуралиста.
10.40 Профессия — репортер.
11.25 Полундра.
12.00 Женский взгляд.
12.30 Ключи от форта Байяр.
14.15 Криминальная Россия.
14.45 Фитиль.
15.35 Большие родители.
16.05 Док. сериал "Холодная война".
16.55 "Она написала убийство".
18.00 Итоги.
19.35 Куклы.
19.50 "Улицы разбитых фонарей - II".
20.50 Итого.
21.10 Комедия "Полицейская академия" (США).
22.45 Третий тайм.

"КУЛЬТУРА"

9.05 Читая Библию.
9.15 Аистенок.
9.40 "Принцесса с мельницы". Худ. фильм.
11.25 Мультфильм.
12.35 Консилиум.
13.00 Мой Эрмитаж.
13.30 Новости культуры.
13.45 "Сыновья и любовники". Телесериал.
14.40 Кинопанорама.

"МОГИЛЕВ-1"

15.00 "Скарбы","Связь поколений".
15.25 "Приключения Папируса". Мультсериал.
16.15 "Академия пана Кляксы".Фильм—детям. 2-серия.
17.30 "Блеф-клуб".
18.00 "Новые приключения ментов".Телесериал.
18.50 Мультфильм.
19.00 Телемагазин.
19.10 "Тамми".Приключения.
20.40 Астро-дайджест.
20.50 "Белая ярость".Боевик.

2 КАНАЛ

7.00 "Энергетический завтрак".
8.00 Развлекательная программа для детей.
9.00—16.40 ТВ-6.
16.40 Мультфильмы.
17.00 "Поздравления".
18.00 Джойс Майер. "Жизнь в слове".
18.30 "Поздравления".
19.30 Мультфильмы.
20.00 Док. фильм.
20.25 Высокая мода.
20.40 "Истинные ценности". Худ. фильм.
22.50 Спортивная программа.

Своеасаблівае двухбор'е юных матэматыкаў прыцягвае ўсё большую ўвагу заўтрашняй нацыянальнай эліты

На пачатку новага года па ўжо саракагадовай традыцыі больш за тысячу старшаклясьнікаў зьехаліся ў абласны цэнтар на алімпіяды па розных школьных дысцыплінах. Упраўленьне адукацыі ў гэты няпросты час знайшло грошы на арганізацыю чатырнаццаці алімпіяд і на ўзнагароджаньне сарака двух прызёраў.

Спаборнікі, якія сабраліся на адкрыцьцё алімпіяд у тэатральнай залі палаца творчасьці школьнікаў, апладысмэнтамі сустрэлі паведамленьне аб тым, што і ў гэтым годзе Таварыства беларускай мовы прапануе ім дадатковую магчымасьць зарабіць грошы ўласным розумам на ІІ-й беларускай матэматычнай алімпіядзе.

Першая такая алімпіяда была праведзена на леташніх зімовых вакацыях, аб чым «ТМ» падрабязна інфармаваў сваіх чытачоў (нумар за 14.01.99). Яе адрозьненьне ад традыцыйнай матэматычнай алімпіяды ў тым, што рашэньне прапанаваных задач трэба аформіць на беларускай мове і якасьць моўнага афармленьня ўлічваецца ў балах, якія дадаюцца да балаў за якасьць матэматычнага рашэньня. Фактычна, гэта алімпіяда па дзьвюх дысцыплінах – своеасаблівае двухбор'е.

Да ўдзелу ў гэтай алімпіядзе запрашаліся ня толькі тыя, хто прыехаў на матэматычную алімпіяду, але і ўдзельнікі іншых алімпіяд ці тыя, хто воляй лёсу ня трапіў ні на адну алімпіяду. Удзел у беларускай матэматычнай алімпіядзе быў вольнадаступным.

Сьмялачоў, у якіх пасьля двух дзён спаборніцтваў на асноўных алімпіядах яшчэ заставаліся сілы і жаданьне змагацца за прызы ТБМ, набралася роўна 40, што было першым (але не апошнім) прыемным сюрпрызам, таму што годам раней іх было толькі 27. Шырэй былі прадстаўлены Бабруйск, Асіповічы, Крычаў.

Журы, скончыўшы позна вечарам сваю працу і параўнаўшы вынікі сёлетняй і леташняй алімпіяд, з задавальненьнем адзначыла больш высокую якасьць работ як па матэматыцы, так і па мове. Асобна ўразіў посьпех Юрася Грушэцкага. Гэты таленавіты дзесяціклясьнік тэхнічнага ліцэя пры ММІ на І-й алімпіядзе выдаў лепшае матэматычнае рашэньне прапанаваных задач, але, атрымаўшы невысокі бал за мову, апынуўся ўрэшце толькі на шостым месцы. На другой алімпіядзе яго матэматычнае рашэньне журы зноў прызнала бясспрэчна лепшым, але цяпер і па мове ён паказаў высокі вынік (адна памылка на 50 слоў!), не пакінуўшы нікому шанцаў апярэдзіць сябе.

А агульную карціну ў параўнаньні можна разгледзець за наступнымі даволі паказальнымі лічбамі: колькасьць выкарыстаных слоў (гэта ўплывала на ацэнку) у сярэднім на чалавека на І-й алімпіядзе – 90, на ІІ-й – 204. Якасьць выкарыстанай мовы на І-й алімпіядзе – у сярэднім 1 памылка на 8 слоў (былі работы зь вялікай колькасьцю памылак), лепшы вынік – 1 памылка на 41 слова. На ІІ-й алімпіядзе – у сярэднім 1 памылка на 19 слоў, лепшы вынік – 1 памылка на 53 словы. Для параўнаньня заўважым, што ад чалавека, які стала працуе з тэкстамі (напрыклад, ад сакратара-машыністкі), патрабуецца рабіць у сярэднім ня болей за 1 памылку на сто слоў.

Назавем пайменна лепшую дзесятку ўдзельнікаў ІІ-й беларускай матэматычнай алімпіяды.

1. Грушэцкі Юрась – Магілёў, ліцэй ММІ. І-ы прыз і спэцпрыз за лепшае матэматычнае рашэньне. (Такі спэцпрыз у Юрася ўжо другі, ён рэкардсмэн беларускіх матэматычных алімпіяд – тройчы прызёр!)

2. Міхалап Рыгор – Магілёў, ліцэй МДУ. ІІ-гі прыз. (Рыгор і мінулым разам быў другі, на гэты раз ён падрыхтаваўся і выступіў лепш, аднак дастаць Грушэцкага пакуль ня здолеў).

3. Скачкова Дзіяна – Крычаў, гарадзкі ліцэй. ІІІ-ці прыз і спэцпрыз за лепшае валоданьне мовай. (Вынік Дзіяны стаў нечаканасьцю для журы: яна прыехала на алімпіяду па беларускай мове, вырашыла таксама паспрабаваць сілы і па матэматыцы і, як бачым, атрымалася гэта выдатна).

4. Шырокі Андрэй – Асіповічы, беларуская гімназія. (Ён паказаў надзейнае веданьне асноўных правілаў абодвух прадметаў).

5. Драздоў Сяргей – Магілёў, гімназія № 1.

6. Крутаў Уладзімер – Магілёў, гімназія № 1.

(Дзьве настаўніцы з гэтай гімназіі заслугоўваюць таго, каб пра іх ведалі ў горадзе. Гэта Кавалёва Марыя Пятроўна і Лугавая Ірына Анатольеўна. Іх вучні прыносяць славу ліцэям, у якія паступаюць па заканчэньні восьмае клясы. А да гэтага – славу сваёй гімназіі. Вось і ў гэтым годзе на матэматычнай алімпіядзе (не на беларускай) трэцяе месца сярод васьміклясьнікаў заняў вучань М.Кавалёвай, а другое – сямікласьнік (!) І.Лугавой.

7. Волкава Марыя – Бабруйск, школа № 12.

8. Шавялевіч Аляксандар – Магілёў, ліцэй ММІ.

9. Марчанка Ігар – Магілёў, ліцэй МТІ.

10. Крыкунова Іна – Магілёў, ліцэй МТІ.

Некалькі агульных заўвагаў. Зьвярнуў на сябе ўвагу васьміклясьнік з Бабруйскай славянскай гімназіі Кастусь Пашковіч. Ён змагаўся з тымі, хто быў старэй за яго на цэлы кляс. Выступіў выдатна, паказаў 8-мы вынік; у сваёй узроставай групе (на расейскай мове) перамог усіх. А ў нас па мове быў толькі... трыццаць восьмы. З чаго можна заключыць, што ў славянскай (?!) гімназіі Бабруйска добра вучаць матэматыцы і кепска – беларускай мове. Гэта, на жаль, пацьвярджае сумную традыцыю апошніх гадоў: словам «славянскі» звычайна затушоўваюць адыход ад беларускасьці. А што тычыцца самога Бабруйска, «ТМ» паведамляў, што тут нядаўна зьніклі апошнія беларускія клясы ў сярэдніх школах.

А вось прыклад іншага роду. Армэн Марцірасян з пасёлка Глуша Бабруйскага раёна паказаў невялікія веды ў матэматыцы, але ў мове яго вынік крыху вышэйшы за сярэдні. Армянін валодае беларускай мовай лепш за многіх славянаў і непасрэдна – беларусаў!

Другая беларуская матэматычная алімпіяда адышла ў гісторыю. Настаўнікі, вучні якіх удзельнічалі ў алімпіядзе, вельмі высока ацэньвалі яе карыснасьць. Асабліва эмацыйна выказалася аб алімпіядзе настаўніца з абласнога ліцэя пры ўнівэрсытэце Лідзія Іванаўна Казакова. Выказваліся пажаданьні аб мэтазгоднасьці зрабіць такія алімпіяды традыцыйнымі. Таварыства беларускай мовы таксама зацікаўленае ў гэтым, як ня цяжка зараз шукаць сродкі на такія мерапрыемствы. Таму з удзячнасьцю назаву тых, дзякуючы каму існуе нашая алімпіяда.

Гэта – дырэктар магілёўскага грамадзкага аб'яднаньня «Кола сяброў» В.Васількоў, начальнік вучэбнага аддзела ўнівэрсытэта П.Рабзонаў, намесьнік начальніка ўпраўленьня адукацыі аблвыканкама Т.Кавалёва, начальнік аддзела фізіка-матэматычных дысцыплінаў Інстытута павышэньня кваліфікацыі работнікаў адукацыі В.Шусьцікава, а таксама маладыя настаўнікі з розных школаў, якія пагадзіліся выконваць няпростыя абавязкі журы – А.Камкова, І.Івашкевіч, Н.Краснова, Я.Рокшын.

М.БУЛАВАЦКІ,
старшыня журы алімпіяды

Фота С. ВОЛКАВА, А. ЛІЦІНА

P.S. Супрацоўніцтва ТБМ і абласнога ўпраўленьня адукацыі магло б стаць добрым прыкладам для гарадзкога ўпраўленьня адукацыі. Бо гарадзкія ўлады пакуль цалкам ігнаруюць прапановы ТБМ аб адкрыцьці беларускай клясы (адной на ўвесь горад!), адмаўляючыся нават ад абмеркаваньня такога пытаньня і вымушаючы апошніх на праявы грамадзкага пратэсту ў розных формах. Каму гэта на карысьць?

Такую б кнігу ў кожны дом

Могилевъ губ. Набережная Днѣпра

У Магілёве выдадзены ўнікальны альбом «Магілёў на скрыжаваньні». Аўтары – нашы вядомыя навукоўцы гісторыкі Аляксандар Агееў ды Ігар Пушкін. Шчыльна спрычыніліся да выданьня журналіст Сымон Глазштэйн і фотамастак Аляксандар Ліцін.

Праект удалося ажыцьцявіць пры падтрымцы польскай фундацыі IDEE і магілёўскай асацыяцыі «Кола сяброў» у межах міжнароднай грамадзкай ініцыятывы па сустрэчы 21-га стагодзьдзя.

Амаль 100 старонак альбому, дзе зьмешчаныя здымкі нашага гораду канца XIX – пачатку XX стагодзьдзя разам з адлюстраваньнем гэтых жа месцаў на сёньняшні дзень, а таксама ўступны артыкул і плян гораду тых часоў, пакідаюць у сучаснага гледача адчуваньне культурнага адкрыцьця. І магчыма, як вынік і цяперашняга мястэчковага досьведу, ён дапаможа магілёўцам у наступным стагодзьдзі па-іншаму, чым іхныя продкі, ставіцца да захаваньня сваёй культурнай, у шырокім кантэксьце, прасторы.

Аўтары ў сваёй прадмове да выданьня зазначаюць: «Стварэньню вобразу горада павінны дапамагчы тэксты і выявы гарадзкога жыцьця ды архітэктурных ляндшафтаў, якія дайшлі да нас і захоўваюцца ў фондах музэя гісторыі Магілёва. Многія з апошніх унікальныя ў тым сэнсе, што паказваюць горад, якога ўжо няма. Той з чытачоў, хто не палянуецца, у каго хопіць цярплівасьці ўважліва ўгледзецца ў гэтыя адбіткі свайго часу, будзе зьдзіўлены. Ён не пазнае Магілёва». І далей: «Твар Магілёва непазнавальна зьмяніўся. Яго гістарычнае аблічча стала сапраўдным успамінам. І толькі абмялелы Дняпро ўсё гэтак жа маўкліва нясе свае воды. І гэтак жа велічна выглядаюць з ракі магілёўскія горы...»

Дарэчы, сярод нашых знаёмцаў ёсьць людзі, якія якраз добра памятаюць тыя хаця б некаторыя мясьціны роднага гораду, што можна ўбачыць у альбоме. А тым гараджанам, што амаль забыліся на калісь знаёмыя вулкі ды кварталы, «Магілёў на скрыжаваньні» дае магчымасьць іх прыпомніць ды узгадаць саміх сябе ў тыя часіны.

Альбом будзе – бясплатна! – распаўсюджвацца ў навучальных установах і біблятэках. Ці хопіць на ўсіх цікаўных накладу ў 700 асобнікаў?

Рэдакцыйны АГЛЯДАЛЬНІК па культуры

Калі гэта можна назваць палітыкай...

Калі падводзіць вынікі леташняга году ў галіне вонкавае палітыкі, то варта прызнаць, што ў гэтай сфэры барацьба паміж беларускай уладаю і апазыцыяй завершылася ў нічыю. Ніводнаму з бакоў не ўдалося атрымаць пераканаўчую перамогу, у поўнай ступені не спраўдзіліся спадзяваньні як апазыцыі, так і прэзыдэнцкае каманды.

У 1999 год Беларусь увайшла з новым міністрам замежных справаў. Доктар юрыдычных навук, палкоўнік запасу КГБ Урал Латыпаў быў прызначаны ў сьнежні 98-га, а праз месяц атрымаў незвычайны для сваіх папярэднікаў на гэтай пасадзе ранг віцэ-прэм'ера.

На першай жа сваёй прэсавай канфэрэнцыі ён паабяцаў разьвязаць «драздоўскую» праблему. І ўжо 17 студзеня ў Беларусь без залішняй пампэзнасьці, без пераможных заяваў вярнуліся амбасадары краінаў ЭўраЗьвязу.

Вяртаньне амбасадараў, якое ўсе назвалі перамогаю Лукашэнкі, было, аднак, той унікальнай падзеяй, якую пераважна станоўча ацанілі як прадстаўнікі ўлады, так і апазыцыі.

Матывы апазыцыі тут можна зразумець. Як слушна зазначыў у нефармальнай размове адзін заходні дыплямат – «нават калі мы ўсе зьедзем, вы ж разумееце, што адная амбасада – расейская – заўсёды застанецца».

Сур'ёзным ідэалягічным падарункам для Аляксандра Лукашэнкі стаў, як гэта ні парадаксальна, касоўскі крызыс, бамбаваньні NATO югаслаўскіх аб'ектаў. Дзяржаўная прапаганда пачала на поўную моц раскручваць вобраз ворага, «страшнага монстра», як выказаўся Лукашэнка, які падбіраецца да межаў сінявокай Беларусі. Зьявілася цудоўная магчымасьць ідэалягічна тузануць беларускую дэмакратычную празаходнюю апазыцыю.

У сакавіку ў Бялградзе адбылася ў пэўным сэнсе гістарычная сустрэча двух зўрапейскіх ізгояў – Лукашэнкі й Мілошавіча. З вуснаў тады яшчэ легітымнага прэзыдэнта прагучала прапанова стварыць славянскі хаўрус трох – Беларусі, Расеі ды Югаславіі.

Няўтаймавальная актыўнасьць Лукашэнкі на гэтым фронце, аднак, не знайшла адэкватнага водгуку ў кіраўніцтве Расеі, і ідэя хаўрусу трох была ціха пахаваная. Сацыялягічныя ж апытаньні паказалі, што беларусы не жадаюць ператвараць свае сымпатыі да сэрбаў у нейкія канкрэтныя, тым больш небясьпечныя крокі.

Не атрымала свайго працягу й пагрозьлівая заява прадстаўніка Рады бясьпекі Беларусі аб магчымасьці вяртаньня ў Беларусь расейскай ядравай зброі.

У 99-м пагоршыліся стасункі афіцыйнае Беларусі зь некаторымі суседзямі. Найбольш кардынальна сапсаваліся дачыненьні з Украінаю. Хаця пачыналася ўсе даволі лагодна для беларускага прэзыдэнта – ў красавіку ён ажыцьцявіў адзін са сваіх нешматлікіх замежных візытаў – у Кіеў. Бакам, праўда, не ўдалося дасягнуць дамоўленасьцяў у асноўных спрэчных пытаньнях – дэлімітацыі мяжы й вяртаньня ўкраінскае запазычанасьці.

Аднак з набліжэньнем прэзыдэнцкіх выбараў ва Ўкраіне Аляксандар Лукашэнка ва ўласьцівым яму ня вельмі далікатным стылі пачаў камэнтаваць шанцы прэзыдэнта Кучмы на перавыбраньне й заяўляць пра неабходнасьць для Ўкраіны ўступіць у хаўрус Беларусі й Расеі.

У адказ Лукашэнка атрымаў моцны ўдар па гонару й самалюбству, калі ў верасьні ня быў запрошаны на канфэрэнцыю кіраўнікоў дзяржаваў Балта-Чарнаморскага рэгіёну ў Ялце. Цяпер дачыненьні Беларусі ды Ўкраіны перабываюць у лепшым выпадку ў стадыі «халоднага міру».

Са стадыі «халоднага міру» ня выйшлі й дачыненьні з Польшчаю і Летувою. На стасункі зь Летувою паўплывала эміграцыя ў Вільню старшыні Вярхоўнага Савету Сямёна Шарэцкага.

І хаця кіраўнікі абедзьвюх краінаў, здаецца, з апошніх сілаў імкнуцца не рабіць рэзкіх крокаў, канфлікт гатовы разгарэцца ў любы момант. Гэта пацьвердзіў і саміт у Стамбуле, калі дастаткова памяркоўная ўзгадка прэзыдэнтам Летувы сытуацыі ў Беларусі выклікала рэзкую і нэрвовую водпаведзь Лукашэнкі.

Безумоўна, ключавым пунктам году стала 21 ліпеня, заканчэньне легітымных прэзыдэнцкіх паўнамоцтваў Аляксандра Лукашэнкі. Многія занадта аптымістычна разьлічвалі на вельмі жорсткую рэакцыю Захаду – цяпер зразумела, што гэтыя спадзяваньні справядліва было б назваць «фантазіямі».

Так, заходнія дзяржавы канстатавалі, што Лукашэнка страціў сваю легітымнасьць 20 ліпеня. Але сутнасьць іхных заяваў зводзілася да заклiку неадкладна распачаць перамовы паміж уладаю ды апазыцыяй.

Ні пра якое ўвядзеньне палітычных ці эканамічных санкцыяў размова не заходзіла. Нават Злучаныя Штаты Амэрыкі, якія найбольш радыкальна ставяцца да йснуючага ў Беларусі рэжыму, падкрэсьлілі, што будуць мець справу зь дзейным урадам.

Менавіта пасьля ліпеня актывізаваліся спробы АБСЭ наладзіць дыялёг паміж уладаю ды апазыцыяй – спробы, якія дасюль не прывялі да якіх-небудзь вынікаў.

Прынамсі, заканчэньне легітымных паўнамоцтваў Лукашэнкі не перашкодзіла яму падпісаць дамову з Расеяй аб стварэньні адзінае беларуска-расейскае дзяржавы ды зьезьдзіць у Стамбул на саміт кіраўнікоў краінаў АБСЭ.

Стамбульская сустрэча 18-19 лістапада стала як бы люстэркам супярэчнага й нявызначанага стаўленьня сусьветнае супольнасьці да сытуацыі ў Беларусі. З аднаго боку, на саміт былі запрошаныя прадстаўнікі асноўных апазыцыйных партыяў, зь іншага – беларускае пытаньне было ўзгаданае ў выніковай рэзалюцыі толькі на 22 мейсцы і ў даволі асьцярожнай форме.

Саміт своеасаблівым чынам падвёў вонкапалітычныя вынікі 1999 году – апазыцыі не ўдалося дамагчыся поўнай міжнароднай ізаляцыі існуючага рэжыму, а прэзыдэнцкі бок, нягледзячы на некаторыя тактычныя посьпехі, у цэлым не зьмяніў нэгатыўнае стаўленьне да сябе міжнароднае супольнасьці.

Віталь ЦЫГАНКОЎ,
аглядальнік радыё «Свабода», Менск

КАМАНДЗІРОВАЧНЫЯ СПРАВАЗДАЧЫ: ПОЛЬШЧА

А здаецца, нядаўна казалі: тое не замежжа

(Працяг.)

Вейхэрова

Места Вейхэрова цалкам упісалася ў мае ўяўленьні аб правінцыйных местах Эўропы. Разьмераны лад жыцьця, спакой, чысьціня, адсутнасьць на тварах ды ў паводзінах месьцічаў варажнечы. Маленькія вулачкі й абавязковая брукаванка. Касьцёлы ды сьпеўны гул званоўняў. Паводле маіх уяўленьняў найбольш ажыўленым мейсцам места мусіць быць Ратушная плошча. У Вейхэрова гэта пляц Вейхэра. Пасярод пляцу ў велічнай постаці застыў заснавальнік места Якуб Вейхэр. Непадалёк і сама Ратуша. Ратуша дарэчы й на гэты час выконвае свае першасныя функцыі. Велізарная колькасьць крамаў, кавярняў, рознага кшталту камэрцыйных установаў.

У вадным з кутоў пляцу невялічкая купка месьцічаў дзівіцца экзатычным выглядам маладых людзей у вопратках тубыльцаў далёкага сьвету Паўднёвае Амэрыкі. Некалькі гітараў, флейта, бубны, на брукаванцы бляшанка зь медзякамі і чаруючыя гукі нагадваюць Лямбаду.

У бліжэйшай кавярні набываю плястыкавы куфар піва і пачынаю вандраваць па вулачкам старога Вейхэрова. Перад вачыма паўстае чарговы касьцёл – касьцёл сьвятой Ганны. Набыўшы квіток спускаюся ў музэй, які знаходзіцца акурат у сутарэньнях касьцёлу. Пах цьвілі, подых ставедчыны, стромкая лесьвіца і, нарэшце, першая невялічкая заля. Старыя пэргамэнты, срэбнае судзьдзё, рэчы штодзённага побыту таго мінулага, небачанага мною часу. Агледзеўшы, кірую ў другую, якая ўражвае. Уборы, вопратка, шыкоўныя мабыць на той час жаночыя сукні, рыцарскія прылады і...дамавіны. За кратамі шэсьць дамавінаў. Сама вялікая – самаго Якуба Вейхэра. Чытаючы па літарах што да чаго, дачытваюся да прозьвішча – Радзівіл. Наймагутнейшы беларускі род магнатаў і тутака засьведчыў сваю прысутнасьць. Як кажуць – драбяза, але прыемна.

Яшчэ адзін плястыкавы куфар піва й мае вандраваньні працягваюцца. Увогуле піва надае дзіўнае адчуваньне разьняволенасьці, нават разбэшчанасьці. Тым часам брукаваная вулачка выводзіць у парк. Грабы, дубы, клёны й зноў чысьціня, дагледжанасьць. У глыбіні парку – маёнтак. Шэрага колеру сьцены, чарапічны дах, старамодны ганак. Зараз у гэтым маёнтку месьціцца Музэй пісьменьніцтва й музыкі Кашубска-паморскага краю. Агледзець музэй знутры мне, на жаль, не давялося – рамонт.

Завітаў я і ў мяйсцовую чытальню. Жвавая кабета, супрацоўніца гэтае ўстановы, даведаўшыся, скуль я, прапанаваўшы прысесьць ды пачакаць, некуды зьнікла. Зьявіўшыся праз колькі часу, ўсьміхаючыся падала мне невялікага памеру кніжку. Гэта быў зборнік вершаў кашубскіх аўтараў у перакладзе на...беларускую мову. Зборнік называўся «За даляглядам край сталемаў».

Вейхэрова – мейсца правядзеньня шматлікіх фэстываляў, кірмашоў, выставаў. На адзін з вейхэроўскіх кірмашоў мне пашчасьціла патрапіць. Ладзіў яго, ужо ў дзевяты раз, Вейхэроўскі Цэнтар Культуры. Вядома поўнае сьмеху, жартаў, вясёлых розыгрышаў і, канешне ж, смачнае яды. Добра распрацаваная культурная праграма аднолькава прыцягальная як для дарослага, гэтак і дзяцей. Тутака табе й моды пакажуць, і танчыць запросяць, і зьлёгку пакпяць.

Сярод сьвяточнага тлуму, фэстывальных настрояў, ўзьнёсласьці выставаў няможна ня ўгледзець далёка не безтурботнае жыцьцё звычайнага польскага абываталя. Безьліч крамаў, паліцы якіх ломяцца ад тавару, ня ёсьць сьведчаньнем заможнасьці паспалітага люду. У Польшчы сталіся ўжо натуральнай зьявай сялянскія выступы незадаволенасьці аграрнай палітыкай ураду. Суседняя Нямеччына ізноў становіцца чыньнікам небясьпекі, ейная эканамічная экспансыя пагражае зьнішчэньню сялянскіх гаспадарак Польшчы. На ўласныя вочы ў вадным з супэрмаркетаў бачыў прадукты харчаваньня нямецкае вытворчасьці, якія значна пераважалі польскія. Яны таньнейшыя й у гэтым небясьпека. Мабыць таму палякі не хаваюць свайго жаданьня патрапіць на беларускі рынак дзеля збыту сваёй прадукцыі. Менавіта беларускі рынак ёсьць для іх у нейкай ступені паратункам. У Паморскім краі 20% беспрацоўных, значны адсотак складае моладзь. І гэта таксама праблема.

Вейхэроўская Кальварыя

Ён прыйшоў сюды ўчора, зьнямогшыся ад працяглае хады, прысеў пад старым дрэвам і заснуў. На золку наступнага дня крыху ачуняўшы, агледзеўшы стамлёнымі вачыма мейсца свайго спачыну, зьдзівіўся дрэву, якое прытуліла яго на ноч. Ён не памыліўся ў тым, што дрэва сапраўды старое. Галавень скрозь быў пасечаны зморшчынамі, у якіх несупынна снавалі мурашы. Гальлё, сямтам сохлае, гупо, вітаючы подых нясьмелага раніцняга ветрыка. Моцныя ўчэпістыя карані, нібы невядомыя страшэнныя істоты, на імгненьне паказаўшы свае цела, назаўжды скамянелі ў гэтай постаці. Дрэва было падобнае да дуба, але гэта дакладна быў ня дуб.

Эўропа. Часы рэфармацыі. Польскі магнат нямецкага паходжаньня з каралеўскае дынастыі Пястаў Якуб Вейхэр (Jarub Wejher) у 1643 годзе заклаў першы камень у падмурак места Вейхэрова. Ён жа, Якуб Вейхэр, у 1649 годзе з Богам у душы, нашчадкам у настаўленьне, стаўся фундатарам пабудовы дзесяці каплічак Вейхэроўскае Кальварыі. У другой палове 17 стагодзьдзя было дабудавана яшчэ пятнаццаць. Праз сваю незвычайнасьць Вейхэроўская Кальварыя атрымала назву Сьвятых Гораў ды Кашубскі Ерусалім.

Цягам трохсот год выдатны помнік дойліцтва прыцягвае пілігрымаў з усяго сьвету. Як кажуць – «і я там быў, ды тое бачыў». Не, не пілігрымаў, Кальварыю. Хаця. Дзіўнае пачуцьцё: я нібы дакрануўся да сьвятое справы дзівакоў вандроўнікаў. Наколькі якасным было гэтае дакрананьне? Шчыра, ня ведаю. Сутнасна маё знаёмства з Кальварыяй адбылося праз маю ўласную неймаверную цягавітасьць да дзівосаў і гэтая чыннасьць сапраўды была істотным момантам майго знаходжаньня ў Краю Кашубскім.

Грабавы гаёк, шорханьне леташняе лістоты пад нагамі і цішыня. У невялічкае вакенца, як малое дзіця, узіраюся ў цемру капліцы, затуліўшы рукамі твар ад сьвятла, з надзеяй нешта дзівоснае пабачыць у ёй. Тое ж паўтараеш ля другой, трэцяй. Разумееш, што незвычайнасьць і прыгажосьць – адзнакі больш філязоўскія, чымсьці, гэтак мовіць, візуальныя. Знаёмствы з гэтымі акрэсьленьнямі адбываюцца на водвалі ад аб'екту незвычайнасьці ды прыгажосьці.

(Заканчэньне будзе.)

ПРОСТАЯ МОВА

«Пісьмо з вайсковай часьці»

«Паважаны таварыш ваенны камісар Шклоўскага ваенкамата!.. Камандаваньне дывізіёна дзякуе Вас і бацькоў за радавога Шайдарава, які сваімі адносінамі да службы заслугоўвае званьня сапраўднага абаронцы Рэспублікі Беларусь. У нашым дывізіёне служыць і другі шклаўчанін Аляксандар Ц. ***(у газэце падаецца поўнае імя – ТМ)***, які праявіў сябе з адмоўнага боку: парушае вайсковую дысцыпліну, грубіяніць старэйшым па званьні. Такія ваеннаслужачыя як Ц. ганьбяць Узброенныя Сілы Рэспублікі Беларусь»

З павагай, В.Сташкевіч, камандзір дывізіёна
(Газэта «Ударны Фронт». Шклоў. №5. 19.01.00 г.)

НА ВАШУ КНІЖНУЮ ПАЛІЦУ

Мы ўсё яшчэ ў «чужой каляіне»...

На будучым тыдні Уладзімеру Высоцкаму споўнілася б 62 гады. Кожны з нас па рознаму адкрываў для сябе гэтага, раней агульнага для нас, паэта. Аўтар кніжкі перакладаў Высоцкага на беларускую мову Міхась Булавацкі ў прадмове да свайго сьціплага выданьня, ажыцьцёўленага летась выдавецтвам «Беларускі кнігазбор», сам распавядае пра творчае спатканьне з паэтам і ідэю ягонага перакладу на беларускую мову. Як гаворыцца, лепш ня скажаш. Вось гэты фрагмэнт прадмовы:

«У маім выпадку гэтаму паспрыялі дзьве віны: віна перад роднай мовай і віна перад Уладзімерам Высоцкім. Сваю настаўніцкую дзейнасьць я пачынаў у беларускай школе. Выкладаючы матэматыку, зразумела ж, на беларускай мове. Аднойчы так здарылася, што адна з маіх вучаніц атрымала «двойку» на ўступным экзамэне ў інстытут з-за таго, што ў білеце, напісаным па-руску, не зразумела аднаго слова. А спытаць пасаромелася... Я пахіснуўся (і побач не знайшлося таго, хто мог бы падтрымаць) – і далей арыентываўся ў рабоце больш на расейскую мову, адсоўваючы родную на задворкі жыцьця. Сёньня я маю магчымасьць вярнуць сабе родную мову... Але пачуцьцё віны перад ёй не зьнікае.

*Другая віна перад Чалавекам, які доўга спрабаваў дакрычацца-дастукацца да маёй зацуглянай душы, а я **пачуў** яго толькі тады, калі Чалавека ня стала...».*

Рэдакцыя «ТМ», адзначаючы дзень нараджэньня Уладзімера Высоцкага і разам выхад ці ня першай у Беларусі кніжкі беларускага перакладу ягоных вершаў і песень, прапануе спадарству арыгінал і пераклад знакамітага верша як гэта, дарэчы, падаецца і ў самой кніжцы, названай «Я не падману».

КОЛЕЯ

Сам виноват – и слёзы лью, и охаю –
поапал в чужую колею глубокую.
Я цели намечал свои на выбор сам.
А вот теперь из колеи не выбраться!
Крутые скользкие края
имеет эта колея.
Я кляну проложивших её!
Скоро лопнет терпеньне моё!
И склоняю, как школьник плохой:
колею, в колее, с колеёй...
Но почему неймётся мне – нахальный я!
Условья, в общем, в колее нормальные:
Никто не стукнет, не притрёт – не жалуйся!
Желаешь двигаться вперёд – пожалуйста!
Отказа нет в еде-питье
в уютной этой колее.
И я живо себя убедил:
не один я в неё угодил.
Так держать – колесо в колесе! –
И доеду туда, куда все.
Вот кто-то крикнул сам не свой: «А ну, пусти!»
И начал спорить с колеёй по глупости.
Он в споре сжёг запас до дна тепла души –
и полетели клапана и вкладыши.
Но покорёжил он края –
и шире стала колея.
Вдруг его обрывается след...
Чудака оттащили в кювет,
чтоб не мог он нам, задним, мешать
по чужой колее проезжать.
Вот и ко мне пришла беда – стартёр заел.
Теперь уж это не езда, а ёрзанье.
И надо б выйти, подтолкнуть, но прыти нет.
Авось, подъедет кто-нибудь и вытянет...
Напрасно жду подмоги я –
чужая это колея!
Расплеваться бы глиной и ржой
с колеёй этой самой – чужой!
Тем, что я её сам углубил,
я у задних надежду убил.
Прошиб меня холодный пот до косточки.
И я прошёлся чуть вперёд по досточке.
Гляжу – размыли край ручьи весенние.
Там выезд есть из колеи – спасение!
Я грязью из-под шин плюю
в чужую эту колею!
Эй вы, задние, делай, как я!
Это значит, не надо за мной!
Колея эта – только моя!
Выбирайтесь своей колеёй!..
1973

КАЛЯІНА

Сам вінаваты – пьлю сьлязу і вокхаю:
у каляіну я ўсьлізнуў глыбокую.
Я мэты прызначаў раней на выбар сам.
Цяпер жа з каляіны мне ня выбрацца.
Крутыя коўзкія краі
у гэтых брудных каляін!
Каляіна віецца зьмяёй.
Хутка лопне цярпеньне маё!
І кляну я: каб гэтак ён жыў,
хто яе для мяне пралажыў!
Але ж чаму мне ўсё ня ў тон – нахабны я!
Умовы ў каляіне той нармальныя:
ніхто ня стукнець, не прытрэць – ня скардзіся!
І ўперад, калі ласка, едзь – ня ўпарціся!
У каляіне хоць сьпявай:
хапае ежы і пітва!
І я хутка сябе астудзіў:
не адзін я сюды заблудзіў!
Кола ў кола трымай – не трасе! –
І даедзеш туды, куды ўсе!
Вось нехта выбрыкнуў-паўстаў: «А ну, пусьці!»
І з каляіны драцца стаў па дурасьці.
Да дна запас ён папаліў цяпла душы –
І паляцелі клапаны і ўкладышы!
Ды скарабаціў ён краі
і каляіну пакрывіў!
Вось яго абрываецца сьлед...
Дзівака адкульнулі ў кювет,
каб ён заднім ня мог замінаць
па чужой каляіне імчаць.
І да мяне прыйшла бяда – старцёр заеў!
Цяпер жа гэта не язда, а ёрзаньне!
І трэба б выйсьці, падштурхнуць – няспрытна мне.
Мо, дапаможа хто папхнуць ды й выцягне?
Не прычакаць падмогі, не –
чужая каляіна мне!
Расплюваўся б я глінай і ржой
з каляінаю гэтай чужой!
Але тым, што яе паглыбляў,
я і ў задніх надзею адняў.
Праняў мяне халодны пот да костачкі!
І я ўзабраўся на капот, маркотненькі.
Гляджу – размылі ручаіны кволы яр.
Там выезд бачу з каляіны – вольны я!
З-пад колаў гразьзю я плюю
на каляіну не сваю!
Гэй ты, задні! Рабі, як і я!
Гэта значыць – ня трэба за мной!
Каляіна тут – толькі мая!
Выяжджай каляінай сваёй!

ВОЛЬНЫ ЧАС

Працяг Каляднага Фэсту

У імкненьні працягнуць шэраг калядна-навагодніх сьвяткаваньняў, дарэчы, у згодзе зь беларускай традыцыяй – «вясельніцай», якая цягнецца аж да «стрэчаньня-грамніцы», абласная філармонія падзіць зімовы фэстываль. Ён распачнецца 26 студзеня й працягнецца дзесяць дзён. Філармонія, у згодзе з уласнай традыцыяй, надае яму, з аднаго боку – клясычны характар, а з другога – не крыўдуе на слова «шлягер», але скарыстоўвае яго ў якасьці мэтафары, напаўняючы сэнсам: будзе гучаць усё лепшае, што створана ў акадэмічных музычных жанрах.

Афіша – распачне фэст актэт драўляных духавых інструмэнтаў заслужанага калектыву Дзяржаўнага канцэртнага аркестру Беларусі. Насуперак звыкламу ўспрыняцьцю, што ўсё, чым кіруе маэстра Фінбэрг – гэта эстрада, ансамбль на чале з заслужаным артыстам Беларусі, прафэсарам Барысам Нічковым выконвае чыста клясычную праграму. У тым ліку – пэрліну старадаўняга мастацтва Беларусі, уверцюру да опэры «Агатка» Голанда.

Таксама ў праграме нізка клясычных твораў Баха, Вівальдзі, Мэндэльсона, Гідаўта, Арды, Бартнянскага, нумары з «Карцінак з выстаўкі» Мусарскага, сучасная «Дыямантавая фантазія» Дэмэрсмэна.

Вядомы й любімы магілёўцамі ўдзельнік фэстывалю «Магутны Божа» камэрны хор «Sonorus» на чале зь нязьменным Аляксеем Шутом, адраджаючы традыцыі старасьвецкіх капэлаў, што былі распаўсюджаныя ў Беларусі два стагодзьдзі таму, далучыў да сваёй працы музыкаў-інструмэнталістаў. Праграма дэманструе бліскучыя магчымасьці салістаў Тацяны Пятровай, Натальлі Трашко ў творах Станіслава Манюшкі, Ёгана-Сэбасьцяна Баха, Франца Шубэрта. І якое ж сьвята бяз «Ціхае Ночы» Грубэра й «Калыханкі» Гершвіна!

Дзяржаўны акадэмічны хор імя Жыновіча неўзабаве адсьвяткуе сваё 70-годзьдзе. Юбілейная праграма, зь якой аркестар выступіць у Магілёве, мае назву «Бацькаўшчына мая сьветлая». Аркестар, па словах мастацкага кіраўніка і дырыжора, народнага артыста Беларусі Міхаіла Казінца, «увесь час у пошуку, на вышыні разьвіцьця выканаўчага майстэрства дзеля захаваньня нацыянальных народных каранёў. І калі хор Цітовіча – выканальны голас краіны, то мы – яе інструмэнтальны голас».

Жывой візытоўкай мастацтва Беларусі можна лічыць і Дзяржаўны ансамбаль танцу пад кіраўніцтвам народнага артыста Беларусі Валянціна Дудкевіча. Новаму тлумачэньню фальклёру, сьмеламу стварэньню сцэнічнага тэатральнага выканаданьня дапамагае сапраўдная вопратка, якая дэманструе вытанчаны густ і знакамітыя традыцыі беларускага ткацтва. Гэтаму спрыяе музычная аздоба народных мэлёдыяў на цымбалах, жалейцы ды гусьлях, ліры і барабане. У Магілёў ансамбаль прывязе шэраг прэм'ераў – харэаграфічныя мініятуры «Каханачка», «Еўфрасіньня», «Палянэз».

Гасьцямі «Каляднага фэсту 2000» будзе Расейскі Дзяржаўны акадэмічны камэрны «Вівальдзі-аркестар» зь непараўнальнай Сьвятланай Бязроднай. У праграме – папулярныя і клясычныя мініятуры, танцавальныя мэлёдыі 30-40-х гадоў ХХ-га стагодзьдзя. Ніхто ў сьвеце не выконвае танга і факстроты гэткім складам – жаночым струнным клясычным ансамблем. «Пырскі шампанскага» і «Стомленае сонца», «Апошняе танга» і «Рыярыта», нават «Мая Марусечка» Пятра Лешчанкі сталіся сымбалямі цэлай эпохі.

Санкт-Пэтэрбурскі тэатар клясычнага балету прапануе бесьсьмяротны твор Чайкоўскага і Пэціпа «Сьпячую прыгажуню» з салістамі Марыінскага акадэмічнага тэатру ў галоўных партыях. Сапраўдны «шлягер», выпрабаваны часам, бо балет захаваў пастаноўку 1890 году!

Яшчэ адзін госьць з Расеі, папулярны сьпявак Аляксандар Малінін, прапануе сваю новую праграму «Вянчаньне», якая збудаваная на рамансах.

Застаецца дадаць, што абласная філармонія знайшла месца на сьвяце і для сваіх уласных выканаўцаў. Салісты студыі клясычнага вакалу Ніна Шарубіна, Алена Мацярынка, Алег Кавалеўскі наладзяць свой канцэрт у асяродзьдзі мастацкіх палотнаў музэя імя Масьленьнікава, а мужчынскі камэрны хор «Унія», у каханьні якому даўно прызналіся ўсе магілёўцы – ў скляпеньнях касьцёла Сьвятога Станіслава.

І апошняе. Кошт квіткоў на канцэрты з удзелам беларускіх выканаўцаў значна таньнейшы, чым на імпрэзы іхных расейскіх калег.

Алена БАРЫСАВА,
рэдактар аддзела абласной філармоніі.

Рэдактар Генадзь СУДНІК

Тыднёвік Магілёўскі

Аналітычна-інфармацыйная газэта, заснаваная Магілёўскай гарадзкой асацыяцыяй «КОЛА СЯБРОЎ».

Зарэгістраваная ў Дзяржкамітэце РБ па друку за № 831.

Штотыднёвік

АДРАС РЭДАКЦЫІ:
212030, г. Магілёў, вул. Першамайская, 6-22.

Тэлефон: 31-04-15,
Тэл./факс: 22-97-82,
E-mail: krug@user.unibel.by

Газэта надрукаваная афсэтным спосабам у Магілёўскай абласной друкарні імя Я.Свярдлова. Замова 2. Наклад 2000 асобнікаў.